

گفت‌وگو با «حجت‌الاسلام دکتر پیروزمند» درباره ابعاد تمدن‌ساز حماسه اربعین

حیات اربعین جهانی خواهد شد

هفته‌نامه داخلی | سیاسی، فرهنگی و اجتماعی | سال بیستم | شماره ۹۱۷ | دوشنبه ۲۲ مهر ۱۳۹۸ | ۱۵ صفر ۱۴۴۱ | ۱۴ اکتبر ۲۰۱۹ | ۱۶ صفحه

نسیم اسدپور
رد خون بر دل‌ها

۱۳
فرهنگ

علی قاسمی
مراقب همکار سوروس باشید!

۲
نگاه

دکتر بدالله جوانی
اربعین و جغرافیای مقاومت

۲
سرمقاله

۲
نگاه

جنجال در مجلس؛ مسئله چیست؟

۳
دیدگاه

هجمه به شورای نگهبان، چرا؟

۶
بازار

مقابله بدون خط قرمز

۴
راهبرد

ترکیه در تله آمریکا

صبح صادق گزاره‌های کلیدی بیانات امام خامنه‌ای
در دیدار با نخبگان علمی کشور را بررسی می‌کند

تولید علم بومی مظهر «ما می‌توانیم»

۱۴
نواور

نگاهی به متن و حاشیه حوادث لردگان

جولان شایعات در دنیای هشتگ‌ها

۱۵
پاسدار

مسئول کمیته اسکان و تغذیه ستاد اربعین

۳۰ میلیون وعده غذا برای زائران اربعین آماده می‌کنیم

سرمقاله

اربعین
و جغرافیای مقاومت

یدالله جوانی

مدیر مسئول

بیانات حضرت امام خامنه‌ای (مدظله العالی) در دیدار با فرماندهان و مسئولان سپاه، دارای اهمیت فوق‌العاده راهبردی از جبهه‌های گوناگون است. گسترش و توسعه جغرافیای مقاومت، یکی از فرمان‌های هشت‌گانه رهبر معظم انقلاب به سپاه پاسداران در این دیدار است. معظم‌له در این دیدار خطاب به فرماندهان و مسئولان سپاه فرمودند: «این نگاه وسیع جغرافیای مقاومت را از دست ندهید، این نگاه فرامرز را از دست ندهید. قناعت نکنیم به منطقه خودمان.» با تأمل در این فرمان، به وضوح قابل فهم است که فرماندهی معظم کل قوا، امر به گسترش جغرافیای مقاومت کرده، جغرافیای فراتر از جغرافیای منطقه غرب آسیا را هدف‌گذاری کرده‌اند. اکنون در جغرافیای منطقه غرب آسیا، مقاومت یک پدیده عینی، تعیین‌کننده، مردمی‌پایه، دارای روند پرشتاب قدرت‌آفرینی و انباشت قدرت است. تردیدی وجود ندارد که آینده این منطقه را مقاومت با محوریت جمهوری اسلامی ایران خواهد ساخت. هیچ یک از کشورهای سلطه‌گر غربی، با نفوذ چند صد ساله‌ای که در این منطقه داشته‌اند، قادر به ادامه حضور سلطه‌گرانه در منطقه نبوده، به ناچار تحت تأثیر قدرت مقاومت، باید از منطقه خارج شوند. ساختار نظام سلطه در منطقه به هم ریخته، قدرت آمریکا رنگ باخته و متحدان آمریکا از قبیل رژیم صهیونیستی و آل سعود هم در منطقه، به افول موریانوار گرفتار شده، قادر به تغییر در این روند نیستند. در چنین شرایطی، فرمان تشکیل هسته‌های مقاومت در کل جغرافیای جهان صادر می‌شود. که برای تحقق بخشی به پدیده مبارک «مقاومت» در میان همه ملت‌ها در عصر حاضر است. تفکر و اندیشه مقاومت، یک امر عقلانی، دینی، فطری و انسانی بوده و با توجه به ظاهرها، ستم‌ها و جنایت‌های سلطه‌گران و خون‌آشامانی، چون آمریکا، اکنون زمینه پذیرش این تفکر و اندیشه در کل جهان، بیش از هر زمان دیگری فراهم شده است. ایده جهانی‌سازی مقاومت در برابر سلطه‌گران، در نقطه مقابل ایده جهانی‌سازی به معنای غربی‌سازی جهان است.

این ایده پس از پیروزی انقلاب اسلامی، با هدف راهی بشریت از جنگال ظالمان و ستمگران از سوی رهبر کبیر انقلاب اسلامی حضرت امام خمینی (قدس الله نفسه الزکیه) مطرح شده است. آن عزیز سفرکرده در تاریخ ۲۶ مرداد سال ۱۳۵۸ در سخنرانی خود فرمودند: «روز قدس یک روز اسلامی است و یک بسیج عمومی اسلامی بود و من امیدوارم که این امر مقدمه باشد از برای یک «حزب مستضعفین» در تمام دنیا». آری، این حزب مستضعفین، در چله پر افتخار انقلاب اسلامی و با عنوان «جبهه مقاومت»، در منطقه راهبردی غرب آسیا پدید آمد و اکنون، همه شرایط برای گسترش این جبهه به کل دنیا فراهم شده است. به طور قطع، مقاومت در گام دوم انقلاب اسلامی جهانی خواهد شد. در این میان، «اربعین حسینی» به طور معجزه‌آسا در حال گسترش دادن فرهنگ مقاومت به کل جهان است. این حقیقت را رهبر معظم انقلاب اسلامی این چنین توصیف می‌کنند: «پیاده‌روی اربعین یک نماد، یک پدیده و یک آیین بین‌المللی در جهان اسلام است که نظیر آن در هیچ کجای جهان دیده نمی‌شود.» تأمل در ترکیب زائران حسینی در اربعین، نشان می‌دهد زائران از جغرافیای جهان و از ملیت‌های مختلف و حتی دارای مذهب‌های گوناگون هستند. این زائران، فرهنگ عاشورا را که همانا فرهنگ مقاومت و ایستادگی در برابر ظالمان است، جهانی خواهند کرد.

علی قاسمی

تحلیلگر ارشد
اقتصادی

«جفری ساکس» تئوریسین مکتب شوک درماتی، همکار و مشاور ویژه جورج سوروس، پدر انقلاب‌های رنگی در جهان است که در خرداد ۱۳۹۵ با عنوان مشاور ویژه دبیر کل سازمان ملل متحد در امور آرمان‌های توسعه پایدار وارد ایران شد و پس از دیدار چند نفر از مسئولان در دانشگاه صنعتی امیرکبیر با موضوع «دستور ۲۰۳۰ و اهداف توسعه پایدار» سخنرانی کرد. بار دیگر وی مهمان ویژه کنفرانس «اقتصاد جهانی و تحریم‌ها» به میزبانی مرکز مطالعات و همکاری‌های علمی وزارت علوم شد تا در این اجلاس به عنوان سخنران کلیدی سخنرانی کند؛ اما از آنجا که سوابق وی کاملاً روشن بود، دعوت از او موجب

انتقاد برخی تشکل‌ها و دانشجویان، به خصوص بسیج دانشجویی دانشگاه الزهرا و همچنین برخی چهره‌های رسانه‌ای و سیاسی شد. دانشجویان معتقد بودند دعوت از حامیان بر اندازی نظام برای سخنرانی در کشور هیچ توجیهی ندارد. در نهایت سفر او به ایران لغو شد. دکتر جفری ساکس، استاد دانشگاه هاروارد بیشتر به عنوان مدافع مکتب شوک درماتی در اقتصاد نئولیبرال شناخته می‌شود. گفتنی است شوک درماتی در اقتصاد یا همان اصلاحات سرمایه‌داری به اقداماتی مانند دست کشیدن دولت از کنترل قیمت‌ها، حذف یارانه‌ها، آزادسازی تجارت با دیگر کشورها، خصوصی‌سازی‌های گسترده دارای‌های عمومی، آن هم بدون فوت وقت و با فشارهای سخت و همراه با سرکوب معترضان گفته می‌شود؛ به گونه‌ای که امکان مقاومت طرف مقابل را بگیرد.

اجرای برنامه‌های اقتصادی نئولیبرالی از جمله نسخه‌های تجویزی «صندوق بین‌المللی پول» و «بانک جهانی» است که جامعه از طریق شوک،

فرهاد مهدوی

کارشناس رسانه

مجلس عصاره فضائل ملت است. همین جمله می‌تواند تمام راهبردها و برنامه‌های یک مجلس را سامان داده و آن را در مسیر سرافرازی و موفقیت قرار دهد. این جمله که در اولین دیدار امام خمینی (ره) با اولین مجلس شورای اسلامی بیان شد، اگر مورد توجه نمایندگان محترم قرار می‌گرفت، خاطرات خوبی از مجلس در اذهان مردم باقی می‌ماند. امام (ره) فرمودند عصاره فضائل ملت که البته برخی آن را با عصاره ملت اشتباه گرفته و شاید علت اینکه مجلس در بسیاری از موارد از ریل خود خارج شده و حتی نتوانسته است که درست ریل‌گذاری کند به دلیل عمل غلط و وظیفه‌نمایندگی بوده است. در هفته‌های اخیر شاهد برخی مباحث و دعواها بین تعدادی از نمایندگان مجلس بودیم که اگر چه خاصیت زمانی نزدیک شدن به انتخابات این فضا را ایجاد کرده است و حتی ممکن است نمایندگان از این فضا استفاده کنند و وارد انتحارهای سیاسی شوند؛ اما معرفی کردن یکدیگر و استفاده از عبارات نامناسب در تریبون رسمی نظام صورت خوشی ندارد و نتیجه اولیه آن خدشه به وجهه مجلس و تبدیل آن از نهادی مؤثر و انقلابی به نهادی ناکارآمد است. در مرتبه بالاتر خدشه به وجهه انقلاب اسلامی و الگوی موفق آن در اداره یک

مراقب همکار سوریس باشید!

و در قالبی دیگر پای چنین عنصری را به کشور باز کنند.

تمام دستگاه‌های اجرایی کشور و حوزه‌های تصمیم‌گیر و تصمیم‌ساز باید برای چنین برنامه‌هایی از استادان دلسوز و فرهیخته داخلی استفاده کنند و به دنبال استفاده از استادان غربی و نسخه‌های پیشنهادی نباشند، به ویژه فردی با چنین پیشینه‌ای! همه به خوبی یاد داریم که در دوران فتنه نسخه‌های سیاسی همکارش جرج سوروس چه تبعاتی برای کشور ما ایجاد کرد. در چنین موقعیتی- فشار حداکثری همراه با تشدید تحریم‌های دشمن-راهی جز نگاه به ظرفیت‌های داخلی، رونق تولید و توجه به اقتصاد مقاومتی برای حل مشکلات اقتصادی وجود ندارد و اگر قرار باشد همایشی در این راستا صورت بگیرد، باید نشست‌های علمی و تخصصی با محوریت موضوعات اقتصادی اعم از تبیین اصول و اهداف سیاست‌های اقتصاد مقاومتی و تلاش برای ارائه راهکارهای عملی برای حل مشکلات معیشتی مردم برگزار شود.

و ادرا به اطاعت و پذیرش برنامه‌هایی شود که در شرایط عادی برای توده‌های مردم بسیار نامطلوب است. با نگاه به سوابق او درمی‌یابیم که وی با طراحی اقتصادهای کشورهای چون بولیوی، آرژانتین و کشورهای اروپایی شرقی بعد از فروپاشی شوروی و همچنین روسیه در دوره «پلتسین» نه تنها عامل مهمی در تثبیت سلطه غرب بر آنها شد، بلکه سبب بیکاری‌های گسترده و فروپاشی اقتصادی آنها نیز شد. معمولاً وی برای مقابله با بیکاری و کاهش تورم با نفوذ به ارکان تصمیم‌گیری نسخه‌هایی را پیشنهاد می‌دهد که برای بسیاری از کشورها علاجی در پی نداشته، بلکه فضا را بحرانی‌تر کرده و حتی فروپاشی اقتصاد کشورها را به دنبال داشته است که به اعتصابات و تحصن‌های مردمی منجر شده است. با توجه به سابقه روشن وی، دعوت برای شرکت در همایش اقتصاد جهانی و تحریم‌ها اگر مغرضانه نباشد، نوعی بدسلیقگی است. نباید بعد از گذشت این برهه زمانی و آرام شدن فضا بار دیگر یک عده سودای همکار و مشورت داشته باشند

نگاهی به برخی حواشی ایجاد شده در مجلس در روزهای اخیر

جنجال در مجلس؛ مسئله چیست؟

یک رکن برآمده از نظام را علیه نظام بشوراند. این مورد یکی از خیانت‌هایی است که در رفتار برخی نمایندگان دیده شده و علیه قانون اساسی و اصول آن شروع به موضع‌گیری نیز کرده‌اند. اگر چه ممکن است برخی احزاب سیاسی با تحریک برخی از نمایندگان به دنبال این فرصت باشند، اما دفاع از نظام در کسوت نمایندگی می‌تواند این توطئه‌ها را خنثی کند.

۵- نماینده تراز انقلاب اسلامی در مجلس، فردی است که نه تنها دچار فساد و سهم‌خواهی از وزرا، استانداران و سرمایه‌داران نمی‌شود، بلکه قاطعانه با فساد و زیاده‌خواهی دیگران مقابله می‌کند و چه خوب است که نمایندگان با این خصوصیات بتوانند در مجلس فریاد بزنند و مجلس را در مسیر انقلاب قرار دهند. اگر چنین رویکردی در دفاع از منافع ملی در مجلس حکم‌فرما شود، نه تنها وزرا و استانداران و حتی صاحبان سرمایه اصلاح می‌شوند، بلکه بسیاری از مشکلات مردم نیز حل شده و امید مردم افزایش می‌یابد.

انتظار مردم از نمایندگان مجلس در سطح انقلاب اسلامی است؛ یعنی همان‌طور که انقلاب اسلامی در جهان می‌درخشد و پیامش جذابیت دارد، انتظار این است که مجلس نیز هم‌افزا با انقلاب و آرمان‌هایش رو به جلو حرکت کند. اگر مجلسی که باید در رأس امور باشد به دنبال اشرافی‌گری، قبیله‌گرایی و جنجال‌های دروغین برای منافع خود باشد، ضربه‌هایی به اسلام و انقلاب می‌زند که دشمنان توان آن را نداشته‌اند.

ساخته شده از سوی برخی نمایندگان که با فشارها و برنامه‌های حزبی و جریانی وارد این مکان مقدس شده‌اند راهی یابد.

۲- یکی از مراقبت‌های نمایندگان مجلس پرهیز از فرعی کردن برخی اصول و مخلوط کردن اهداف و کارهای شخصی با وظیفه نمایندگی است. حضرت امام (ره) در این زمینه می‌فرمایند: «شما وکیل نیستید که بروید آنجا بنشینید و حساب‌هایی که خودتان با هم دارید صاف کنید. اگر یک همچو کاری بشود، این انحراف است و غضب است آن محل برای شما.» نمایندگان در روزهای باقی‌مانده بیش از سایر ایسام در معرض این امتحان قرار می‌گیرند.

۳- در روزهای اخیر، شاهد افزایش اقتدار جمهوری اسلامی در مقابل قدرت‌های سلطه‌گر هستیم؛ به گونه‌ای که نزدیک‌ترین مقام‌های دولت آمریکا هم از اینکه بر زبان بیاورند که دولت ایالات متحده از ایران شکست خورده است ابایی ندارند. مجلس می‌تواند از خود بپرسد که چه نقشی در این پیروزی‌ها داشته است. اگر نمایندگان و مجلس توانایی شناخت توطئه‌های دشمن را داشتند و در مقابل آنها با بصیرت برخورد می‌کردند شاید فشارها از این کمتر بود و پیروزی‌ها زودتر و بیشتر حاصل می‌شد. در این مدت باقی‌مانده نمایندگان می‌توانند با نطق‌ها، طرح‌ها و رفتار مناسب انقلابی سهم خود را از این پیروزی‌ها افزایش دهند.

۴- مجلس جای توطئه علیه نظام نیست. از آنجا که مجلس به دلیل اعتماد به نظام رأی آورده است، نباید نمایندگان به دنبال طرح‌ها و لویحی برون‌ده

نظام است. این اتفاقات در شرایطی روی می‌دهد که انقلاب اسلامی وارد گام دوم شده است و در حال برنامه‌ریزی برای تمدن نوین اسلامی هستیم و باید رفتار و منش به ویژه در سطح زیر وهای راهبردی مقداری سنجیده‌تر و همگام‌تر با برنامه کلی انقلاب باشد.

این سخن به معنی مخالفت با تعاطی افکار، تضارب آرا و بیان نظرات نمایندگان در مجلس نیست. در یک مجلس کارآمد که هدف آن تأمین منافع ملی است، ممکن است جنجال‌ها، آبسترکسیون، پرسش، استیضاح، تذکر، مخالفت و رأی ممتنع نیز وجود داشته باشد؛ زیرا یک مجلس ساکت و سر به زیر و سرجنبان نه تنها منافع را تأمین نمی‌کند، بلکه جامعه را هم ناامید می‌کند. مجلس باید به گونه‌ای در بحث منافع ملی عرض اندام کند که جامعه آن را به عنوان ملجأ، پناهگاه و نماینده خواسته‌های خود بشناسد و رفع دردها و مشکلات را از آن بخواهد. اگر چنین مجلسی شکل گرفت، طبیعتاً اعتراض‌ها، تحصن‌ها و ناراضی‌های مردم از مسئولان اجرایی به صفر می‌رسد.

تا پایان مجلس شورای اسلامی حدود هشت ماه فرصت باقی است. در فرصت باقی مانده مجلس می‌تواند اقدامات خوبی داشته باشد که سبب سرافرازی نظام و نمایندگان ملت شود؛ در این راستا باید اقدامات ذیل را نیز انجام دهد.

۱- مجلس باید در فرصت باقی‌مانده تمام تلاش خود را در راه رفاه مردم، عدالت اجتماعی، گشایش اقتصادی، پیشرفت علم، پیشرفت فناوری، عزت ملی و استقلال ملت مصرف کند تا بتواند از تصویر

معارفه فرمانده

تیپ ۸۳ امام صادق (ع)

آیین تکریم و معارفه فرمانده تیپ ۸۳ امام جعفر صادق (ع) در تالار همایش‌های ستاد این تیپ برگزار شد. به گزارش صبح صادق، «حجت‌الاسلام والمسلمین حاجی صادقی» نماینده ولی فقیه در سپاه در این مراسم با بیان اینکه امروز جبهه استکبار دها میدان عملیات را برابر جبهه انقلاب اسلامی گشوده است، گفت: «باید مهم‌ترین محور عملیاتی این جبهه علیه انقلاب اسلامی را شناخته و برنامه مقابله با آن را بدانیم.» گفتنی است، در این مراسم با تقدیر از زحمات و تلاش‌های «حجت‌الاسلام عزت‌الله معتمد»، «حجت‌الاسلام مجید منتظرزاده» به عنوان فرمانده جدید تیپ ۸۳ امام جعفر صادق (ع) منصوب شد.

اصلاح طلبان
و فرمان شورش!

«علیرضا علوی‌تبار» از تئوریسین‌های جریان اصلاحات که با همکاری دولت مدتی است با عنوان «جنبش اجتماعی!» خواهان حرکت میلیونی علیه نظام در خیابان‌ها شده به تاژگی در یک میتینگ سیاسی در اصفهان، که از سوی حزب اتحاد ملت برگزار شد، در خصوص این جنبش گفته است: «این استراتژی (جنبش اجتماعی) نیرویی است که سبب جلوگیری از استراتژی بهبودخواهی حکومتی می‌شود و جنبش اجتماعی به معنای شورش نیست، بلکه خشونت خطر مرز آن است. برای جنبش‌ها انتخابات اهمیت زیادی دارد تا از فرصت‌ها استفاده کنند.» گفتنی است اصلاح طلبان در سال ۱۳۸۸ نیز مدعی حضور بدون خشونت در خیابان‌ها بودند!

تحلیل

ترکیه در تله آمریکا

اکبر معصومی

کارشناس مسائل منطقه

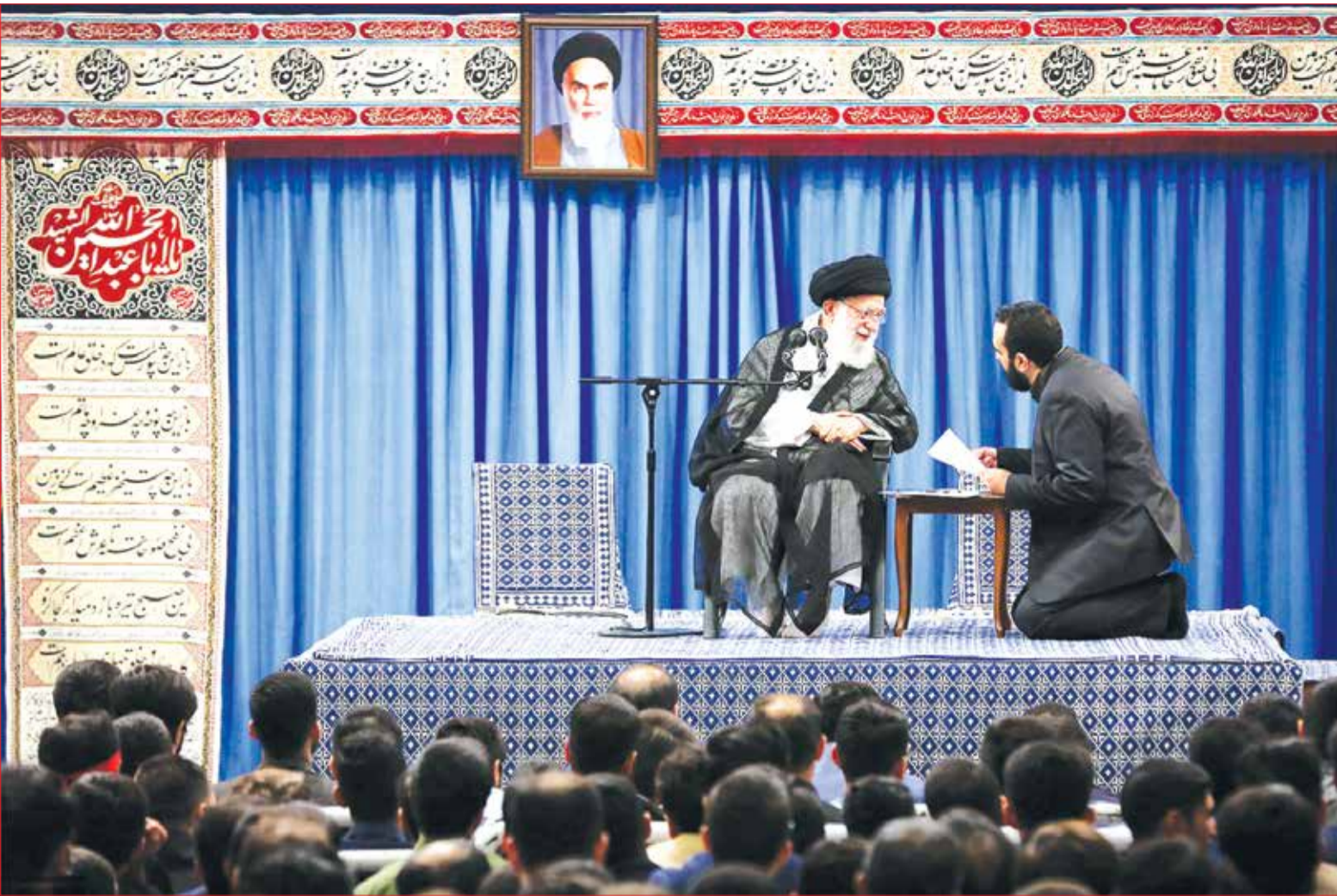

ارتش ترکیه در اقدامی، تمامیت ارضی سوریه را هدف قرار داده و به شمال این کشور حمله کرده است. از طرف دیگر بررسی روند چهل ساله منطقه غرب آسیا نشان می دهد آمریکایی ها همواره در پی ایجاد تنش در میان کشورهای منطقه بوده اند. جنگ میان ایران و عراق در زمان صدام، حمله رژیم صهیونیستی به غزه و لبنان حمایت از کردهای عراق برای اعلام خودمختاری، اختلاف میان هند و پاکستان بر سر کشمیر، ایجاد داعش و راهاندازی جنگ و خونریزی در عراق و سوریه، حمله وحشیانه عربستان و امارات به یمن، اختلاف میان قطر و برخی کشورهای عربی و... نشان می دهد غربی ها به ویژه آمریکا پشت این اتفاقات تلخ بوده اند و همچنان به دنبال ناآرام سازی خاورمیانه هستند؛ از این رو تنها کشور ترکیه بود که با ایجاد روابط دوستانه با کشورهای همسایه خود توانست امنیت و رشد اقتصادی قابل قبولی داشته باشد؛ از زمان به وجود آمدن ناامنی در سوریه و حمایت از برخی گروه های تروریستی مانند جبهه النصره به روابط دوستانه با همسایه سوریه پایان داد؛ بنابراین عملیات نظامی ارتش ترکیه حاکی از اجرای سیاست های آمریکا در منطقه از سویی به صورت خواسته یا ناخواسته است.

نکته اساسی دیگر این است که موضع گیری کشورهای گوناگون همچون روسیه، کشورهای اروپایی، کشورهای شمال آفریقا و کشورهای منطقه نشان می دهد که این بار ترکیه بر خلاف گذشته در حمله به شمال سوریه حامی ندارد و این کشور نهالست؛ امری که به جایگاه بین المللی ترکیه نیز ضربه وارد کرد.

کردهای سوریه نیز به که به جاسای اجرای سیاست های دولت مرکزی شان، از سیاست های آمریکا پیروی کردند. حال خود را در صحنه نبرد تنها می بینند؛ بنابراین اگر کردهای سوری اجازه استقرار ارتش سوریه در شمال این کشور را در گذشته داده بودند، اکنون ترکیه جسامت حمله به سوریه را نداشت. اقدام ترکیه پیامدهای مختلفی می تواند داشته باشد. نخست اینکه کردها از بی اعتماد بودن کامل آمریکا آگاه شوند و خود را به دولت مرکزی سوریه نزدیک کنند. دوم اینکه ممکن است شمال سوریه تبدیل به پایتلاقی برای ترک ها شود که اولاً امنیت ملی خودشان را تضعیف کند، دوم اینکه از آنجا که بسیاری از داعش ها در منطقه شمالی سوریه در زندان به سر می برند با حمله به شمال این کشور، داعش را دوباره احیا کنند و به احتمال زیاد داعش دامن خود ترکیه را فرا خواهد گرفت. موضوع بعدی کشته و آواره شدن هزاران زن و کودک بیگناه است که این امر می تواند چهره ترکیه را در میان افکار عمومی مخدوش کند؛ بنابراین دولت اردوغان باید نسبت به اتفاقات پیش آمده حساسیت بیشتری نشان دهد.

آمریکا در یک زمان از کردها حمایت کرد تا سوریه را ناامن و حکومت این کشور را ساقط کند. این بار نیز با نشان دادن چراغ سبز به ترکیه جهت عملیات نظامی در شمال سوریه، همچنان سیاست ناامن سازی منطقه را در دستور کار خود دارد. ترکیه اولین قربانی تله ای است که آمریکا برای ترکیه پهن کرده است. نکته اساسی دیگر این است که اگر ترکیه نگران گروه های تروریستی همچون پ.ک.ک است، تنها مسیر آن هماهنگی و حمایت از دولت سوریه و طرح آن در نشست های آستانه است؛ از این رو ترکیه نباید خود را گرفتار سیاست های ناامن سازی منطقه از سوی آمریکا کند. چیزی که امروز نیاز است، گفتوگوی درون سوری، قانون اساسی باز نویسی شده و انتخابات در سوریه است.

صبح صادق گزاره های کلیدی بیانات امام خامنه ای در دیدار با نخبگان علمی کشور را بررسی می کند

تولید علم بومی مظهر «ما می توانیم»

دوم رخ داد و حاصل آن جنایت در هیروشیما و ناکازاکی بود! خواه از جنس تولید کالاهای فرهنگی هالیوودی که در خدمت گسترش اباحی گری و فساد اخلاقی قرار گرفته و بنیان انسانیت و اخلاق و خانواده را هدف قرار داده و بشریت را با بحران معنا و هویت مواجه کرده است و خواه از جنس تولید علم اقتصاد کاپیتالیستی که حاصل آن استثمار و نابرابری و غارت و گرسنگی جهان سوم و برخورداری اقلیتی خاص در کشورهای سلطه گر است!

علم ایرانی برآمده از ارزش های اسلامی و انسانی است که تا آنجایی برای علم ارزش قائل است که گره ای از کار زیست بشریت بردارد و آن را یک گام به سمت کمال اخلاقی جلو برد و متضمن تحقق فضایی، چون آزادی و عدالت و امنیت است. همه آموزه های اسلامی و کارنامه تاریخ علمی ایران زمین گواه این حقیقت است که مسیر حرکت علمی ایرانیان، مسیری پاک و درخشان بوده و خواهد بود.

● **ایرانی بیندیشیم، ایرانی زیست کنیم!**
بحث ایران و ایرانیت گاه عاملی برای ایجاد واگرایی و قطب بندی در برابر دیگرانی است که آنان نیز طبق آموزه های آسمانی، از شرف و شرافت و اعتبار برخوردارند. چنین رویکردی بدون شک تقسیم بندی باطلی است که جز انحراف و انحطاط ایران و ایرانی نتیجه ای نخواهد داشت؛ اما گاه این عنوان عاملی برای هویت بخشی به جامعه و ملتی است که می خواهد داشته های خود را بازشناسی کند و مبتنی بر آن به سمت افق های متعالی پیشرفت و تعالی حرکت کند. چنین منظر گاهی به ایرانیت نگاه مثبت و ارزشمندی است که می تواند عاملی برای پویایی و تکاپوی یک جامعه باشد، ضمن آنکه می تواند الگویی صحیح از نوع زیست انسانی به بشریت ارائه کند که در صراط مستقیم و تعالی جوامع بشری است.

سخن گفتن از علم ایرانی نیز برآمده از نگاه دوم است. نگاهی که به دنبال تعریف خود است. الگویی که نه تنها از علم ایرانی و فضایی علم اسلامی- ایرانی می گوید؛ بلکه از زیست ایرانی و ایرانی اندیشیدن نیز سخن به میان می آورد. مطابق این ایده، هر چند از علم و دانایی دیگران بهره خواهیم برد، اما در مسیر تقلید و انفعال قرار نخواهیم گرفت و قرار نیست همه چیزمان مانند دیگران شود.

ایرانی اندیشیدن و ایرانی زیستن به معنای آن است که برای خود هویت و اصالت قائل باشیم و بدانیم درخت تنواری هستیم که در فرهنگ غنی برآمده از تمدنی بزرگ ریشه داریم و امروز نیز هر چند با جهانیان در تعاملیم و می آموزیم، اما خودباخته دیگر فرهنگ ها نشده و به ایرانی فکر می کنیم که مستقل از سلطه بیگانگان، راه تعالی و پیشرفت را مبتنی بر الگوی اسلامی- ایرانی با گام های جوانان مؤمن انقلابی طی خواهد کرد.

برخی محافل مدعی روشنفکری تکرار می شود. امروز یکی از مهم ترین معضلات پیش روی تقویت جنبش نرم افزاری و تولید علم بومی، غرب گرایی هستند که توسعه را در وابستگی به بیگانگان دنبال می کنند! این جریان تلاش دارد از طرق گوناگون حرکت پرستاب علمی کشور را متوقف کند و در این راه از شگردهای گوناگونی بهره می گیرد:

هم تلاش دارد واقعیت های علمی کشور را نادیده انگارد و آنها را بی اعتبار معرفی کرده و آمار و ارقام ارائه شده از سوی مراکز جهانی را ساختگی جلوه دهد و این گونه القا کند که اتفاق خاصی در عرصه علم در کشور رخ نداده است. هم با القای ناامیدی و طرح دروغین این ادعا که ایران جای ماندن و رشد و پیشرفت نیست، نخبگان را از ماندن در داخل دلسرد کرده و به مهاجرت از کشور ترغیب کند! و هم در صدد آن است که نقاط ضعف روند تولید علم کشور همچون سرقت های علمی، علوم غیر نافع و... را بزرگنمایی کند، گویا که چنین خطاها و آفتی در هیچ کجای دنیا وجود ندارد!

مقابله با اینس جریان انحرافی که به مانعی بزرگ برای پیشبرد علمی کشور بدل شده است، از جمله فوریت ها و اولویت هایی است که دستگاه های ذی ربط باید به آن توجه داشته باشند!

● **پیام آوران امید و شادابی**
نگاه قابل ملاحظه دیگر در زمینه اهمیت جهاد علمی و نهضت تولید علم بومی، فارغ از اهمیت آن در کسب استقلال و خودکفایی و پیشرفت و آبادانی کشور، آن است که این حرکت تأثیر مستقیم و بسزایی در القای امید و شادابی به جامعه دارد! همان طور که موفقیت های ورزشی و قرار گرفتن یک قهرمان بر سکه های افتخار آمیز چنین روحیه امیدی را به جامعه القا می کند. امروز امید، ضرورتی تاریخی برای تحول در همه ابعاد علمی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی جامعه ایرانی است و پیشرفت های علمی و موفقیت های نخبگان کشور می تواند تأثیر عمیق و ماندگاری در این شادابی ذهنی و روحی و روانی برای یک ملت داشته باشد و آن را برای موفقیت در دیگر عرصه ها نیز تقویت کند.

● **علم ایرانی**
در این نگاه می توان از علم ایرانی سخن گفت. علم ایرانی یعنی ایرانیان تولید کرده و مبتنی بر هوش و استعداد و سنت و فرهنگ و ضرورت های تاریخی ایرانیان بومی سازی شده است. ملاحظه مهم در این میان آن است که علم ایرانی در خدمت تهدید تمدن بشری و بشریت قرار نخواهد گرفت! خواه این تهدید از جنس تولید سلاح اتمی باشد، مطابق با آنچه در آزمایشگاه های علمی ایالات متحده در جنگ جهانی

را در خدمت منافع کشور به کار بگیریم و اینها همه از برکات جمهوری اسلامی است. این در حالی است که در دوران گذشته جوان ایرانی برای گام برداشتن در مسیر بروز استعدادها هیچ گاه مورد تشویق و توجه واقع نشد! و این حقایقی است که مورد تأکید رهبر معظم انقلاب اسلامی قرار گرفت.

● **منادیان جهاد علمی**
فهم خیزش بزرگ علمی ملت ایران بدون توجه به نقش تاریخی و ارزشمند منادیان و پیشگامانی که در طول سالیان متمادی همواره پرچمدار علم آموزی و انرژی بخش جامعه برای حرکت به سمت پیشرفت های علمی بوده اند، ممکن نخواهد بود. استادان و نخبگان برجسته حوزه علم با وجود آنکه همواره شرایط علمی، اجتماعی و مالی مناسب تری برای ایشان در آن سوی مرزها و در عالی ترین مجامع علمی جهان برای شان فراهم بوده، با مناعت طبع و مجاهدت و خودساختگی شخصیتی خدمت به ملت و وطن را ترجیح داده و در کشور ماندند و به تولید علم و تربیت نخبگان جوان مشغولند و همه آنها به اعتبار و وجاهت علمی خود را وقف ترویج گفتمان «تولید علم بومی» و تحقق شعار «ما می توانیم» کرده اند!

بدون شک در این عرصه، نام رهبر حکیم و فرزانه انقلاب اسلامی در میان صدرنشینان قرار دارد. معظم له در طول سه دهه رهبری بارها و بارها به بهانه های گوناگون و در دیدارهای متعدد با جوانان و دانشگاهیان و نخبگان علمی بر ضرورت جهاد علمی و راهاندازی جنبش نرم افزاری تأکید ورزیده اند و کمتر کسی را می توان یافت که به اندازه معظم له این کلیدواژه ها را تکرار کرده و مشوق جوانان باشد.

به واقع ایشان به تنهایی جور بسیاری از مسئولانی را کشیده اند که وظیفه مستقیم در این عرصه داشته، اما از آنجا که خودشان باور عمیقی به دکترین «ما می توانیم» نداشته اند، با سستی و بی ارادگی شان بیشتر از آنکه امیدآفرینی کنند، تخم ناامیدی را در ذهن و قلب جوانان نخبه پراکنده اند! همه آنها به که مدعی توسعه کشور بوده اند، اما نسخه ارائه شده آنها حاصلی جز وابستگی به همراه نمی آورده است؛ چرا که مبتنی بر گفتمانی بوده که دال مرکزی آن «ما نمی توانیم» است!

● **منادیان «ما نمی توانیم»!**
از سالیان نه چندان دور برای مثال نقل کرده اند که مدعیان خودباخته ای در این سرزمین بودند که بسا دیدگی و بی حیایی کامل به ملت ایران توهین کردند و گفتند: «ایرانیان نمی توانند حتی یک لولهنگ بسازند، چه رسد به اداره تأسیسات عظیم نفت!»، اما باورش برای مان سخت می آمد و البته متأسفانه شاهد هستیم امروز نیز همین معنا با تعابیری متفاوت در

مهدی سعیدی

کارشناس سیاسی

● **به پا خیزید!**
بیانیه گام دوم را می توان سند تحولی انقلاب اسلامی در دهه پنجم دانست. انقلاب در طول چهار دهه گذشته سیر تکوینی خود را طی کرده؛ اما هنوز تا دستیابی به قله های رفیع آرمان ها به گام های دیگری نیاز مند است! در بخش پایانی این بیانیه، بر هفت توصیه راهبردی برای ساختن تمدن اسلامی به جوانان مؤمن انقلابی تأکید شده است که اولین آن به علم و پژوهش اختصاص دارد. در این بند، از دانش به منزله آشکارترین وسیله عزت و قدرت یک کشور یاد شده و از جوانان مؤمن انقلابی خواسته شده است: «به پا خیزید و دشمن بدخواه و کینه توز را که از جهاد علمی شما به شدت بیمناک است، ناکام سازید.»

دیدار چند روز پیش رهبر حکیم و فرزانه انقلاب اسلامی با نخبگان و استعداد های در علم نیز تداوم همان جهت گیری کلان رهبری برای درنوردیدن دروازه های علم و دانش از سوسی جوانان ایرانی بود و رهنمودهایی برای تحقق جهاد علمی بزرگ جوانان ایران زمین و اینکه چگونه باید به پا خاست و یک جنبش بزرگ تاریخی به راه انداخت!

● **خودباوری به هنر انقلاب اسلامی**
هر حرکت و جهشی آنگاه می تواند در وجود یک جریان و جنبش بنشیند که پیش از آن نوعی خودباوری و اراده معطوف به هدف در وجود فعالان آن جنبش بارور شده باشد. اراده های ضعیف و بی ایمان به گزاره «ما می توانیم»، زاینده هیچ حرکتی در تاریخ نبوده اند و برای این خودباوری اول باید داشته های یک ملت مورد توجه قرار گیرد! از این رو ابتدا باید ببینیم در کجای تاریخ ایستاده ایم.

به شهادت آمار و ارقامی که مراکز معتبر جهانی اعلام کرده اند، امروز بیش از دو یست محقق و دانشمند ایرانی جزء یک درصد دانشمندان برتر دنیا هستند. رشد مقالات پُر ارجاع دانشمندان ایرانی در سال ۲۰۱۰، ۷۸ مقاله بوده که در سال ۲۰۱۸ به ۴۶۱ مقاله رسیده است. ما کم و بیش یک درصد جمعیت جهان را داریم، اما تولید علم ما نزدیک به دو درصد جهان است، یعنی دوبرابر آنچه انتظار می رود. پزشکی پیشرفته و توان درمانی که امروز پزشکی ما را کاملاً در منطقه به قدرت ممتاز بدل کرده است، در مسائل فنی و مهندسی، در زیست فناوری، در تولید محصولات با دوام با فناوری نانو، در فناوری صلح آمیز هسته ای و موارد متعدّد دیگر به پیشرفت های ممتازی دست یافته ایم که این همه می تواند مؤیدی بر توان و استعداد جوان ایرانی باشد. ما امروز توانسته ایم علم

خروج اضطراری

نگاهی به جورجین آمریکا در شمال سوریه

محمد رضا فرهادی

کارشناس مسائل منطقه

۲ آمریکا و شخص ترامپ هربار به بهانه‌ای مترصد خروج نیروهای خود از سوریه هستند؛ اما این مسئله منوط به شرایط و مقتضیات خاصی از جنبه‌های مختلف امنیتی و سیاسی می‌شود. در این میان، واشنگتن بازی خود را با کردها بیش از همه انجام داده است. هدف نیز کاملاً مشخص و معلوم است؛ کسب امتیازهای بیشتر از کردها و دوری آنها از ائتلاف با دولت مرکزی سوریه. از سوی دیگر آمریکا از ترکیه نیز پر پایه یک دوگانگی امنیتی-اقتصادی در برابر کردها استفاده می‌کند. از یکسو با حمایت از کردها همچنان آنها را تهدید اول آنکارا در میان اذهان سیاستمداران ترک نشان می‌دهد و از سوی دیگر با حمایت از طرح‌های ترکیه همچون منطقه امن، به دنبال کسب امتیاز از ترکیه در مسائل اقتصادی مانند انعقاد قراردادهای گسترده نظامی با آنکارا در دو جهت منافع اقتصادی و دوری ترکیه از سوریه است؛ بنابراین مشاهده می‌شود آمریکا یک بازی چندگانه با چندین هدف برجسته را با تعدادی بازیگر صورت می‌دهد تا به هدف نهایی خود برسد.

۱ کردها براساس توافق نانوشته‌ای مبنی بر اعطای زمین در برابر سلاح با آمریکا به توافقاتی رسیده بودند که مهم‌ترین آن حمایت و حفظ موجودیت این جریان در برابر تهدیدات سرزمینی دیگر کشورها بود. در مقاطع گوناگون، آمریکا توافق مربوط را زیر پا گذاشتند و مثال بارز آن همراهی با ترکیه در ایجاد منطقه حائل یا امن در شمال سوریه بود؛ بنابراین آمریکا با کردها یک بازی برد-بخت با تأکید بر مسئله امنیتی-هویتی آغاز کرده که نه تنها امنیت کردها را حفظ نکرد، بلکه اکنون در برابر اقدامات تهدیدی ترکیه با پس کشیده است.

۲ ترکیه در سوریه به دنبال راهبرد توسعه فراسرزمینی در لوی مبارزه با تهدید است. از نقطه نظر ترکیه به هم پیوستگی کردها منجر به بروز تهدیدی بالقوه برای آنکارا خواهد شد و تا آنجا که امکان دارد، نباید کردها دچار هویت یکپارچه و ترکیبی در مناطق حاشیاهی ترکیه شوند. حمله بهعفرین و اشغال آن در ادامه خبر حیز ارتش تصرف «تل ابیض» در کنار نگاه به منطقه فدralی از غرب فرات تا استان ادلب، ابعاد نگاه سرزمینی ترکیه را به مسئله نشان می‌دهد.

جنگ سرد دوم

نگاهی به تقابل جدید قدرت‌ها

حسن مرادخانی

کارشناس مسائل سیاسی

۱ دوران جنگ سرد که پس از جنگ جهانی دوم با رویارویی دو بلوک شرق به رهبری شوروی با ایدئولوژی کمونیستی و غرب به رهبری آمریکا با ایدئولوژی لیبرالیستی شروع شد و با فروپاشی شوروی به پایان رسید، یکی از مهم‌ترین برهه‌های تاریخ جهان به شمار می‌رود. جنگ سرد با رقابت‌های تسلیحاتی شوروی و آمریکا، سایه تاریکی را بر سر دنیا کشیده بود که هر لحظه امکان نابودی جوامع بشری را بیشتر می‌کرد. با پایان این جنگ، شوروی به روسیه امروزی تبدیل شد، قسمت عمده‌ای از سرزمین هایش در قفقاز و آسیای مرکزی به استقلال رسیده و بخش‌های مهمی از اروپای شرقی را از دست داد؛ اما نتوانست تقابل و رویارویی با آمریکا را از ذهنیت تاریخی خود حذف کند.

۴ اخباری که از تحولات منطقه‌ای منتشر می‌شود، بیانگر بازی جدید روسیه است. ترکیه با تحویل سامانه اس-۴۰۰ از روسیه، فلسفه بنیادی سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) را تحقیر کرده است. مسئولان عراقی علی‌رغم حساسیت آمریکا، آمادگی خود را برای خرید سامانه اس-۴۰۰ از روسیه اعلام کرده‌اند. در این میان رئیس جمهور ونزوئلا اعلام کرد دو هواپیمای حامل نیروهای متخصص نظامی روسیه و دیگر تجهیزات فنی در راستای حمایت‌های مسکو از کاراکاس وارد این کشور شده‌اند. روزنامه «ایزوستیا» به نقل از منابع وابسته به وزارت دفاع روسیه خبر داد که آزمایش سامانه پدافند هوایی «اس-۵۰۰ پرومتی» در سوریه با موفقیت انجام شده است. متعاقب این اخبار، دبیر کل ناتو در نشست اخیر بروکسل هشدار داد کشورهای اروپا پس از پایان یافتن عمر پیمان منع موشک‌های هسته‌ای میان‌برسد (INF) که در سال ۱۹۸۷ میلادی بین آمریکا و روسیه امضا شد، احتمالاً مجبور به رویارویی با جهان جدیدی خواهند شد.

۵ بازیابی قدرت در شرق و بازتعریف آگاهی تاریخی از سوی روسیه و نقش کلیدی جمهوری اسلامی ایران با تئوریزه کردن مفهوم مقاومت در برابر غرب و آمریکا در هویت بخشی به روسیه، نه تنها نشانه‌هایی از جنگ سرد را در ذهن تداعی می‌کند که به واسطه آن فضای شرق و غرب در دو بلوک جداگانه با محوریت کمونیسم و لیبرالیسم پایریزی شده بود، بلکه جهان جدید با محوریت شرق در حال شکل‌گیری است که نقش ایران در این جهان جدید به عنوان تئوریسین هویتی-مقاوم برای ملت‌های دنیا می‌تواند قابل تأمل باشد که خط بطلانی بر امپریالیسم جهانی است.

۲ بحران سوریه و عراق و ظهور پدیده‌ای به نام داعش، پای بازیگران فرامنطقه‌ای را به این کشورها باز کرد. آمریکا که خود را محق دخالت در تمام دنیا می‌داند، به سرعت و به بهانه خدشه‌دار شدن توازن قوا در منطقه جنوب غرب آسیا و بیشتر به دلیل تقابل با اندیشه مقاومت جمهوری اسلامی ایران، که به صورت مستشاری در عراق و سوریه حضور داشت و به نیروهای نظامی این دو کشور برای رهایی از فتنه داعش و گروه‌های تکفیری-تروریستی کمک می‌کرد، حضور خود را در منطقه تقویت کرد. این امر از جانب آمریکا، منافع آمریکا در منطقه را پوشش می‌داد و هدف آن ساقط کردن تفکر مقاومت جمهوری اسلامی ایران بود که با کمک روسیه دست برتر را در منطقه داشت.

۳ تثبیت قدرت جمهوری اسلامی ایران و روسیه در مبارزه با گروه تروریستی داعش در منطقه، علاوه بر اینکه محاسبات منطقه‌ای آمریکا را به هم ریخت، روسیه را نیز به خودباوری رساند. روسیه از اندیشه ایستادگی و مقاومت جمهوری اسلامی ایران در برابر آمریکا و غرب، آگاهی

جهان

شماره ۹۱۷ | دوشنبه ۲۲ مهر ۱۳۹۸

صداقت

یادداشت

عقب‌نشینی بزرگ

محمد رضا مرادی

کارشناس مسائل منطقه

یمن به باتلاقی بزرگ برای آک‌سعود تبدیل شده است. ۵۴ ماه است که محمدبن‌سلیمان، ولی عهد سعودی رؤیای پیروزی در جنگ یمن را دارد. که قرار بود طی چند هفته با شکست انصارالله و اکنون عربستان از سه بعد نظامی، اقتصادی و سیاسی با تهدیدات جدی مواجه است. حمله انصارالله به آرامکو سبب شد تا آک سعود پس از ۵۴ ماه تجاوز به یمن به این نتیجه برسد که باید به دنبال خروج از باتلاق یمن باشد.

بررسی خبرهای مرتبط با عربستان و جنگ یمن نشان می‌دهد ریاض سعی دارد به نوعی آبرومندانانه از جنگ یمن عقب‌نشینی کند. کاهش حملات هوایی عربستان به یمن کاملاً مشهود است و بر همین اساس برخی تحلیلگران دستیابی به راه حل قریب‌الوقوع در این زمینه را ممکن دانسته‌اند. همچنین سخنان شاهزاده خالد بن سلیمان، معاون وزیر دفاع برادر محمدبن‌سلیمان حاکمی از آن است که عربستان به طرح یمن نگاه مثبتی دارد. یک دیپلمات اروپایی هم در این راستا تأکید کرده که محمدبن‌سلیمان خواهان خروج از یمن است؛ از این رو باید راهی برای خروج آبرومندانانه از این کشور بیابیم. خبرگزاری فرانسه هم گزارش داده که بر اساس تحقیق «گروه بین‌المللی بحران»

عربستان به دنبال راهی برای خروج از جنگ در یمن است. گروه بین‌المللی بحران از آمریکا خواسته به رژیم عربستان برای برقراری توافق یا تلاش با کمک کند. عربستان به این نتیجه رسیده که براساس سیاست خاورمیانه‌ای پنج سال گذشته نمی‌تواند همچنان به رفتارهای ماجراجویانه خود ادامه دهد. خسارت‌های عربستان در جنگ یمن آن‌چنان زیاد گزارش شده که ظرفیت‌های آک‌سعود برای تداوم ماجراجویی کفایت نمی‌کند. «الجزیره» اعلام کرده که خسارات عربستان در جنگ یمن حداقل ۸۰۰ میلیارد دلار تخمین زده شده است. علاوه بر این ذخایر ارزی ریاض از ۷۸۷ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۴ به ۴۸۷ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۷ کاهش یافته است.

اکنون تنها جبهه‌ای که بن‌سلیمان امید پیروزی داشت، یمن بود که این جبهه اتفاقاً تبدیل به بزرگ‌ترین میدان شکست وی شده و به همین دلیل تداوم جنگ یمن به معنای افزایش هزینه‌های سیاسی و اقتصادی برای بن‌سلیمان است. در این شرایط بن‌سلیمان به دنبال آن است تا به نوعی خود را از باتلاق یمن نجات دهد. وی برای نخستین بار در ۵۴ ماه گذشته به نازگی در یک مصاحبه از طرح انصارالله برای صلح استقبال کرد. چالش‌های داخلی در کنار شکست‌های منطقه‌ای و حمایت‌های پر هزینه و بدون جدیت آمریکا از اقدامات آل سعود در منطقه، به ویژه در برابر محور مقاومت از انصارالله یمن تا جمهوری اسلامی ایران، ولی عهد ماجراجوی عربستان را به این نتیجه رسانده که عقب‌نشینی از یمن و موافقت با طرح صلح فراگیر انصارالله، بهترین راهکار پیش روی ریاض است. در این میان حاکمان عربستان چراغ سبز کم‌فروغ صلح انصارالله را برای خروج آبرومندانانه از باتلاق یمن آخرین فرصت خود می‌بینند و در نتیجه به تغییر شرایط می‌اندیشند.

رصد

«بن‌سلیمان» مرد بیمار خاورمیانه

فیگارو: بن‌سلیمان، در هر سه جبهه نظامی، سیاسی و دیپلماتیک شکست خورده و اکنون موازنه قدرت در منطقه به نفع ایران تغییر یافته است. اکنون پادشاهی عربستان «مرد بیمار» خاورمیانه به نظر می‌رسد و از نظر نظامی، سیاسی و دیپلماتیک، در موضع ضعف قرار دارد. بن‌سلیمان که نشان داده حتی توان دفاع از اراضی خود را هم ندارد، او می‌داند چنین جنگی یک فاجعه است.

افزایش نفوذ ایران

اندیشکده شورای آتلانتیک: ترامپ ادعا کرده که بازگرداندن تحریم‌ها ایران را تبدیل به «کشوری بسیار متفاوت» کرده است. او و سایر مقام‌های آمریکایی مدعی هستند تحریم‌ها از جمله لغو معافیت‌های خرید نفت، اقتصاد ایران را نابود کرده و سبب کاهش حضور منطقه‌ای ایران شده است. شورای آتلانتیک در ادامه یادداشت خود تأیید کرد که آمار و داده‌ها نشان می‌دهد که تأثیرات اقتصادی تحریم‌ها لزوماً به معنای کسب دستاوردهای اقتصادی برای سیاست آمریکا نیست. اگر تحریم به معنای تغییر رفتار منطقه‌ای ایران بود نفوذ این کشور در خاورمیانه باید در فاصله سال‌های ۲۰۱۱ تا ۲۰۱۶ کاهش می‌یافت. این در حالی است که رخدادها روند عکس این قضیه را نشان می‌دهد و ایران در حال قدرت‌یابی بیش از پیش ایران در منطقه است.

پیام ترامپ واضح است

رای الیوم: پس از آنکه دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، کردها را تنها گذاشت و آن‌ها را با سرنوشتشان یعنی حملات موشکی و عربی که به حمایت‌های آمریکا چشم‌امید داشتند و زیر سایه چتر این کشور بودند، صدها میلیارد دلار برای جلب رضایت ترامپ و دولتش هزینه کردند، در سفر او به ریاض برایش فرش قرمز پهن کردند پیام این اقدام روشن است: به ایران بروید، با مقامات ایران تماس بگیرید و با آن‌ها آشتی کنید، به دنبال راه‌حل مسالمت‌آمیزی باشید که خروجی این از جنگ یمن و همزیستی (با دیگر کشورها) بر مبنای متغیرهای جدید منطقه‌ای ابرایاتان تضمین کند و تنها انتظار ابراز همدردی از ما داشته باشید.

تحریم دیگر کارایی ندارد

فارین پالیسی: رویکرد نه‌ج‌می‌تر دولت ترامپ در استفاده از تحریم‌ها با واکنش منفی بسیاری از دوستان و متحدان نزدیک واشنگتن روبرو شده است. این موضوع کارایی این تحریم‌ها در درآمدت را تحقیر کرده است. اتحادیه اروپا، چین و کشورهای دیگر در حال تلاش برای توسعه کانال‌های تجاری و مالی جدید هستند.

فرار آمریکا از هراس قدرت ایران

المیادین: اسقاط هواپیماهای بدون سرنشین آمریکا از سوی ایران و تلاش‌های مکرر متحدان منطقه‌ای این کشور در یمن برای هدف قرار دادن فرودگاه‌ها و تأسیسات دولتی در عربستان سعودی و اسارات در تصمیم‌گیری فرماندهی مرکزی ایالات متحده مبنی بر انتقال مرکز فرماندهی عملیات هوایی ایالات متحده از پایگاه العدید در قطر تأثیر داشت، به‌ویژه که مقر منطقه‌ای آن در تیرس ایران است و تهران هم بارها اعلام کرده که نیروهای آمریکایی را هدف خواهد گرفت. هراس آمریکایی‌ها از پاسخ ایرانی‌ها به هر گونه تجاوزی نظیر حمله ژاپن به پرل‌هرابیر، آنها را به فرار از منطقه وادار کرده است. کمالاتیکه مقامات آمریکایی ناکامی سیستم‌های پدافند هوایی آمریکا در عربستان را نیز نظاره‌گر هستند.

چرخش عربستان به سمت ایران

رای الیوم: توتیتی که خالد بن سلیمان درباره نگاه مثبت عربستان به طرح آتش‌بس مهدی المشاط، رئیس‌شورای سیاسی انصارالله منتشر کرد، نتیجه بازنگری و محاسبات رهبری عربستان است که در نهایت به این نتیجه رسیده که باید با انصارالله از یک‌سو و ایران از سوی دیگر مذاکره کند؛ چرا که فهمیده‌اند آمریکا و نه اسرائیل قادر به فراهم کردن امنیت و حمایت از ریاض و سنگین کردن کفه ترازوی جنگ به نفع عربستان نیستند. دغدغه و نگرانی اصلی رهبری عربستان دیگر محدود به جنگ یمن نیست، بلکه آینده حکومت آک‌سعود و ادامه آن است. مذاکره مستقیم مقامات عربستان با انصارالله برای رسیدن به آتش‌بس به معنای سقوط دولت مستعفی و خروجش از معادله سیاسی یمن و چه بسا معادله منطقه‌ای است.

مالیات درآمدی پایدار

یکی از مباحث مهمی که در اداره اقتصادی کشورمان وجود دارد، استفاده از ظرفیت‌های موجود درون کشور است تا به وسیله آنها چرخ اقتصادی کشور بچرخد و متوقف نشود. یکی از این ظرفیت‌ها استفاده از مالیات و تقویت نظام مالیاتی برای پوشش بخش اعظمی از هزینه‌ها و درآمدهای دولت است که در بند هفدهم از ابلاغ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی قرار دارد و یکی از ستون‌های مستحکم ساختمان اقتصاد ایران است؛ بنابراین با توجه به فرآیندهای مالیاتی که در کشور وجود دارد، لازم است نهادهای مربوط با استفاده از قوانین پیشگیرانه، نظارت مستمر و اجرایی کردن سیاست‌های سختگیرانه، این بخش مهم اقتصاد را پیگیری کنند تا بتوان بخش مهمی از هزینه‌ها و مخارج اداره کشور را بازیابی و برای ذخیره‌سازی منابع مالی مورد نیاز اقدام کرد. در نتیجه کشور ما که متأسفانه تحت شدیدترین تحریم‌های اقتصادی از سوی کشورهای سلطه‌گر قرار گرفته است، بایستی در زمینه‌های خودکفایی و استقلال اقتصادی برای رشد و توسعه خود اقدامات لازم را با جدیت دنبال کند.

شاخص

نهاد اقتصادی نامطمئن

«صندوق بین‌المللی پول» وظیفه تأمین مالی کشورهای بدهکار و برنامه‌های توسعه‌ای کشورهای کمتر توسعه‌یافته و در حال توسعه را به عهده دارد. با وجود این، بسیاری از کارشناسان اقتصادی و پولی معتقدند تقریباً در همه موارد، استقراض از صندوق بین‌المللی پول در نهایت به سود کشورهای نامطمئن می‌شود؛ چراکه این صندوق بدون در نظر گرفتن پیش‌فرض‌های حاکم بر محیط اقتصادی کشورها، سیاست‌های ناصحیحی را به آنها تحمیل کرده که عواقب نامطلوبی را در پی دارد. از این‌رو، در وضعیت کنونی استقراض از صندوق بین‌المللی پول به منظور پوشش نیاز مالی در کوتاه‌مدت، آخرین گزینه‌ای است که دولت‌مدران کشورهای در حال توسعه به آن می‌اندیشند؛ اما راهکارهایی همچون تلاش برای جذب سرمایه‌گذار خارجی یا توسعه تعامل مالی با کشورهای دوست و همسایه، از جمله مسیرهای جایگزینی هستند که امروزه کشورهای، همچون پاکستان برای فرار از تعامل مالی با IMF و بازپرداخت سریع‌تر بدهی‌ها به این صندوق در دستور کار قرار می‌دهند.

افزوده

سفته‌بازی

سفته‌بازی به خرید و فروش یک دارایی یا معامله اوراق مالی گفته می‌شود که خطر بسیار زیادی دارد؛ اما فرد، خطر از دست دادن همه یا بخش زیادی از سرمایه خود را برای به دست آوردن احتمالی سودی قابل توجه قبول می‌کند. در سفته‌بازی، خطر از دست رفتن کل سرمایه، بیشتر از احتمال به دست آوردن سود قابل توجه از آن فعالیت است. در واقع، سفته‌باز پادشاهی کمی را برای خطر بیشتر خود پذیرفته است. نباید سفته‌بازی را با قمار اشتباه گرفت. در سفته‌بازی، ریسکی که فرد قبول می‌کند از نظر آماری قابل اندازه‌گیری است؛ اما در قمار همه چیز به شانس و اقبال بستگی دارد و نتایج کاملاً تصادفی است. اگر سفته‌بازی در یک بازار مالی و اقتصادی به شکل گسترده رایج شود و از سوی دیگر سفته‌بازها در یک بازار مالی به گروهی خاص یا دارایی‌های خاص یا امتیازهای خاص محدود شوند، سفته‌بازی ممکن است به سلامت آن بازار لطمه جدی وارد کند.

ضرورت بازنگاه به فرایند خصوصی سازی در کشور

مقابله بدون خط قرمز

خداوند متعال این مسیر نیز نتیجه‌بخش و مطلوب باشد. توجه به این نکته ضروری است که سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی که در سال ۱۳۸۴ رهبر معظم انقلاب ابلاغ کردند، به منزله سند بالادستی برای انجام فعالیت‌های خصوصی‌سازی در نظام اقتصادی کشور مطرح است. این بخش شامل کشاورزی، دامداری، صنعت، تجارت و خدمات می‌شود که مکمل فعالیت‌های اقتصادی دولتی و تعاونی است و می‌تواند اقتصاد کشور را از حصر تک‌جانبه‌گرایی بیرون آورد و آن را به دست مردم بسپارد.

در این قانون برای خصوصی‌سازی اهدافی، همچون شتاب بخشیدن به رشد اقتصاد ملی، گسترش مالکیت در سطح عموم مردم به منظور تأمین عدالت اجتماعی، ارتقای کارایی بنگاه‌های اقتصادی و بهره‌وری منابع مادی و انسانی و فناوری، افزایش رقابت‌پذیری در اقتصاد ملی، افزایش سهم بخش‌های خصوصی و تعاونی در اقتصاد ملی، کاستن از بار مالی و مدیریتی دولت در تصدی فعالیت‌های اقتصادی، افزایش سطح عمومی اشتغال و تشویق اقشار مردم به پس‌انداز و سرمایه‌گذاری و بهبود درآمد خانوارها برای آن در نظر گرفته شده است.

متأسفانه تا زمانی که به این سیاست‌های علمی و عملی اقتصاد مقاومتی و اصل ۴۴ قانون اساسی به چشم یک بند و نصیحت یا شعارگونه نگریسته شود، مشکلات عدیده موجود در نظام اقتصادی کشور نیز همچنان با برجا خواهد ماند؛ ولی اگر واقعاً به این سیاست‌ها ایمان داشته باشیم که راه حلی مناسب برای برون‌رفت کشور از تنگنای اقتصادی است، پس باید با فعالیت‌های جهادگونه اقتصادی و سرلوحه‌قرار دادن آنان به مقابله با محدودیت‌های اقتصادی کشور رفت تا راه رسیدن به شکوفایی اقتصاد کشور هموار و هموارتر شود.

هزار میلیارد تومان ارزش داشته است، متأسفانه با دخالت افراد سودجو و با استفاده از رانت اقتصادی به میزان ده میلیارد تومان فروخته شده است، یعنی حدود ۸۰۰ برابر کمتر از ارزشش فروخته شده و به اصطلاح غارت شده است.

مسئله بعدی در حوزه نظارت بر روند اجرای واگذاری‌هایی است که در سازمان خصوصی‌سازی (تحت مجموعه وزارت امور اقتصادی و دارایی) صورت پذیرفته است. متأسفانه، به طور کلی در حوزه مسائل مربوط به فعالیت‌های اقتصادی در کشورمان نظارت و انضباط آهنی که بتواند گره‌گشا باشد و برای فعالان واقعی اقتصادی امنیت‌زا و برای سوءاستفاده‌گران و مفسدان اقتصادی امنیت‌زا باشد، به صورت کم‌رنگ و نامحسوسی وجود دارد.

بنابراین لازم است مجلس یا ابزار قدرتمندی که در اختیار دارد، وارد میدان شود و با تحقیق و تمحص از واگذاری‌ها و خصوصی‌سازی‌های انجام شده گزارش‌های خود را آماده کرده و نسبت به نواقص و سهل‌انگاری‌های انجام شده حق مردم را باز ستاند و آن را به مردم گزارش کند. از سویی دیگر، باید دولت بسه منزله متصدی امور واگذاری‌ها نسبت به مشکلاتی پیش آمده پاسخگو باشد و مشکلاتی را که در حوزه تولید، رونق اقتصادی، معیشت کارگران و... رخ داده است، جبران کند و در نهایت قوه قضائیه به‌منزله نهادی که باید با تخلفات برخورد جدی انجام دهد، به وظیفه انقلابی خود اهتمام ورزد تا دیگر شاهد چنین مشکلات اقتصادی در کشور نباشیم.

اما باید اشاره کرد با توجه به حضور ریاست جدید قوه قضائیه و رویکرد انقلابی که در پیش گرفته است (مبنی بر مقابله بدون خط قرمز با مفسدان اقتصادی) امیدوچندانی در دل‌های مردم رشد کرده که انتظار می‌رود به لطف

نکردن قوانین مربوطه در پی واگذاری کارخانجات؛ همانند شرکت نیشکر هفت‌تپه خوزستان، کارخانه آلومینیوم المهدی بندرعباس، پالایشگاه نفت کرمانشاه، کارخانه ماشین‌سازی تبریز، کارخانه هیکو اراک و... دیده می‌شود که موجب نگرانی در تأمین امنیت شغلی و رفاه بسیاری از کارگران و خانواده‌های آنان و همچنین عموم مردم شده است.

از همان ابتدا که موضوع سیاست‌های خصوصی‌سازی در اقتصاد کشور مطرح شد و جای پای خود را باز کرد، هدفی جز حرکت اقتصاد کشور به سمت افزایش کارایی و بهره‌وری بیشتر، جلوگیری از استمرار بسته بودن اقتصاد کشور و محدودیت‌های دولتی بودن آن و در نهایت افزایش رشد و توسعه کشور متصور نبود؛ اما متأسفانه در این مسیر پر پیچ و خم که مملو از کارشکنی‌ها، بروکراسی‌ها و نبود شفافیت‌ها در نظام اقتصادی کشور بود، این هدف با چالش‌هایی بزرگ روبه‌رو شد و به غایت مطلوب خود نرسید، به گونه‌ای که هم‌اکنون این وضعیت نامناسب و نگران‌کننده امروزی به وقوع پیوسته است.

یکی از مشکلاتی که در این مسیر رخ داده، واگذاری این بنگاه‌ها، شرکت‌ها و کارخانه‌ها به افرادی است که اهلیت لازم را برای تصدی آنها نداشته‌اند، به گونه‌ای که با خرید آنها و به تملک درآوردن‌شان بلافاصله امکانات و تجهیزات مربوط به کارخانه را فروخته و زنگ خطری را برای ورشکستگی کارخانه به صدا درآوردند.

یکی دیگر از مشکلات موجود، خصوصی‌سازی و واگذاری‌هایی است که با قیمت بسیار نازل به خریدار صورت گرفته است، در حالی که اگر به آمار و ارقام مراجعه کنیم، متوجه می‌شویم ارزش کارخانه مدنظر، فوق تصور مقدار فروخته شده به شخص خریدار است. برای نمونه، با پیگیری‌های صورت گرفته، کارخانه‌ای که حدود هشت

رنا زمانی

کارشناس اقتصادی

برای اینکه بتوانیم کشور را از لحاظ ثروت ملی به حد استغنا و بی‌نیازی برسانیم، باید سرمایه‌گذاری و فعالیت اقتصادی و تولید ثروت در معرض انتخاب همه آحاد فعال کشور قرار بگیرد؛ یعنی همه باید بتوانند در این زمینه فعالیت کنند. دولت باید از آن حمایت کند؛ قانون باید از آن حمایت کند. خیل عظیم نیروهای جوان و تحصیلکرده و مدیران مجرب و لایق که بحمدالله در کشور ما هر دو هم جوانان تحصیلکرده و هم مدیران لایق زیادند باید بتوانند پروژه‌های بزرگ و فعالیت‌های کارآفرین و ثروت‌آفرین کشور را به دست بگیرند؛ اجرا کنند و پیش ببرند؛ باید بتوانند. امام‌خامنه‌ای (۱۳۸۵/۱۱/۳۰)

به جرئت می‌توان گفت، سند اقتصاد مقاومتی جامع‌ترین و هوشمندترین سندی است که در حوزه فعالیت‌های اقتصادی در تاریخ نظام جمهوری اسلامی ایران ثبت شده است؛ اما پس از گذشت شش سال از ابلاغ آن از سویی رهبر معظم انقلاب هنوز نتیجه ملموسی از اجرایی کردن سیاست‌های موجود در آن حس نشده است. یکی از مواردی که مسئولان از انجام آن به صورت مطلوب مغفول مانده‌اند، در حوزه خصوصی‌سازی بنگاه‌ها و کارخانه‌های اقتصادی تحت اختیار دولت است.

در بندهای اول، نهم و نوزدهم از ۲۴ بند سیاست‌های اقتصاد مقاومتی که به نوعی به موضوع خصوصی‌سازی برمی‌گردد، توجه کافی و ویژه‌ای به انجام آنان در مرحله اجرا صورت نپذیرفته است. متأسفانه، به‌تازگی مشاهدات زیادی مبنی بر رعایت

آن روی سکه

اقتصاد لوازم‌التحریر

جایگاه تولیدکننده ایرانی در بازار داغ نوشت افزار

نامناسب و مسائل ضد فرهنگی قرار دارد نیز بیشتر از طریق این افراد صورت می‌گیرد که این اتفاق به ویژه در نمایشگاه‌ها بسیار به چشم می‌خورد. مسئله دیگر در اقتصاد و بازار لوازم‌التحریر، رکود و گرانی فراوان است. امسال جمعیت ۱۴/۵ میلیون نفری دانش‌آموزان هم نتوانسته بازار رکودزده نوشت‌افزار را تکان دهد؛ در حالی که طی سال‌های گذشته بسیاری از دانش‌آموزان با کیسه‌های پر، از مغازه‌های لوازم‌التحریر فروشی خارج می‌شدند؛ در سال جاری تنها اقدام به خرید ضروریات می‌کنند؛ طوری که بسیاری از خانوارها فرزندان خود را متقاعد کرده‌اند تا با استفاده از وسایل سال‌های گذشته خود، لایه‌ای سرخ بر تخته سیاه مدرسه بکشند. امسال خیابان‌ها پر شده بود از خریدارانی که دفتر و خودکاری را برمی‌دارند، قیمت را از فروشنده می‌پرسند و در نهایت با تکان دادن سر، به نشانه رضی نبودن از اجناس آن را به جای خود

همین مقطع در می‌یابیم با حدود ۱۳ میلیون نوآموز و دانش‌آموز موجود در ایران حدود ۵۰۰ میلیارد تومان گردش مالی داریم؛ اما سهم تولیدکنندگان ایرانی تنها پنج درصد از کل این بازار است. البته نباید فراموش کنیم بیشتر از این برآورد می‌شود؛ چون لوازم و تجهیزات اداری و البته نوشت‌افزار دانشگاهی در این میان گنجانده نشده است. لازم است بدانیم قاچاق لوازم‌التحریر فقط واردات شبانه یا پنهانی نیست؛ چون امروز کم‌اظهاری ارزش کالا‌های وارداتی معضلی به مراتب بزرگ‌تر است که باید خوب به آن دقت داشته باشیم.

غیر از مسئله قاچاق و واردات، متأسفانه دلالت زیادی پای‌شان به فروش لوازم‌التحریر باز شده است که هیچ هماهنگی هم با اتحادیه ندارند؛ بنابراین گاهی اجناسی با قیمت و کیفیت نامناسب عرضه می‌شود. عرضه کالا‌هایی که روی آنها عکس

چندسالی است لوازم‌التحریر وارداتی بیشتر مورد توجه دانش‌آموزان قرار گرفته و جنس‌های نامرغوب چینی، بازار لوازم‌التحریر را تسخیر کرده است. از سه سال پیش، عزم جدی برای ارائه لوازم‌التحریر ایرانی در فروشگاه‌های خاصی آغاز شده و برخی مراکز به توزیع این‌گونه لوازم می‌پردازند. متأسفانه صنعت لوازم‌التحریر در ایران منسجم، با برنامه و همراه با تشکلی قوی نیست و این امر موجب شده جولان بازارهای وارداتی بیشتر شود. اگر قصد برآورد حجم گردش مالی صنعت لوازم‌التحریر و نوشت‌افزار را داریم، کافی است از مهدکودک تا مقطع دبیرستان به تعداد دانش‌آموزان توجه کنیم و برای هر کدام متوسط هر سال فقط ۳۰ هزار تومان برای تهیه لوازم‌التحریر در نظر بگیریم. حالا در

روح‌الله منتعکار

هادی سیاسی

نامناسب و مسائل ضد فرهنگی قرار دارد نیز بیشتر از طریق این افراد صورت می‌گیرد که این اتفاق به ویژه در نمایشگاه‌ها بسیار به چشم می‌خورد. مسئله دیگر در اقتصاد و بازار لوازم‌التحریر، رکود و گرانی فراوان است. امسال جمعیت ۱۴/۵ میلیون نفری دانش‌آموزان هم نتوانسته بازار رکودزده نوشت‌افزار را تکان دهد؛ در حالی که طی سال‌های گذشته بسیاری از دانش‌آموزان با کیسه‌های پر، از مغازه‌های لوازم‌التحریر فروشی خارج می‌شدند؛ در سال جاری تنها اقدام به خرید ضروریات می‌کنند؛ طوری که بسیاری از خانوارها فرزندان خود را متقاعد کرده‌اند تا با استفاده از وسایل سال‌های گذشته خود، لایه‌ای سرخ بر تخته سیاه مدرسه بکشند. امسال خیابان‌ها پر شده بود از خریدارانی که دفتر و خودکاری را برمی‌دارند، قیمت را از فروشنده می‌پرسند و در نهایت با تکان دادن سر، به نشانه رضی نبودن از اجناس آن را به جای خود

گفت‌وگوی صبح صادق با «حجت‌الاسلام دکتر پیروزمند» درباره ابعاد تمدن‌ساز حماسه اربعین

حیات اربعین جهانی خواهد شد

زهرآ ظهروند

خبرنگار

چند سالی است که در ایام اربعین سید و سالار شهیدان حضرت ابا عبدالله الحسین (ع) خیل عظیم مشتاقان و عاشقان این حضرت از هر نقطه‌ای در این جهان هستی پا در مسیر عشق و دلدادگی می‌گذارند و اسم زائر حسین را در کنار اسم خود ثبت می‌کنند. زائرانی که شاید مسلمان هم نباشند و این کشش و عظمت حسین (ع) و قیام اوست که همه آزادی‌خواهان و آزاداندیشان جهان را در کنار هم قرار داده و در این راه هیچ فردی بر دیگری برتری ندارد. همه شرکت‌کنندگان در این حرکت عظیم با هم یکپارچه و متحد می‌شوند تا جایی که چشم جهانیان، از این سیل خروشان و اتحاد خیره می‌ماند و حتی دشمنان اسلام به دشمنی با آن برمی‌خیزند. برای روشن شدن فلسفه پیاده‌روی اربعین با حجت‌الاسلام دکتر «علیرضا پیروزمند» قائم‌مقام و عضو هیئت علمی فرهنگستان علوم اسلامی گفت‌وگو کردیم که در ادامه می‌خوانید:

طریق الحسین

بررسی ابعاد بزرگترین راهپیمایی جهان

آداب

پای در راه بنه...

حسن نوروزی

پژوهشگر علوم دینی

اربعین حسینی در راه است و تشنگان حرم دوست از گوشه گوشه عالم، دل از متعلقات دنیا شسته و همچون براده‌های آهن در دایره مغناطیس حسینی جذب می‌شوند و با جان و دل، خود را به قافله زوار اربعین می‌رسانند. قافله‌ای از کبوتران حرم که فوج فوج پشت سر یکدیگر راه افتاده‌اند و در سرشان تنها زیارت معشوق موج می‌زند و بس. حال در این سیل دلدادگی و گذشت و نمایش میلیونی وحدت شیعه، خوب است از آداب اهل آثار زیارت سید و سالار شهیدان که از زبان اهل بیت (ع) معرفی و توصیف می‌شود سخن بگوییم. ۱- شیعیان در نگاه اول باید بدانند اربعین سیدالشهدا (ع) صرفاً سالگرد تاریخی و نمایشی نیست، بلکه هدفی فراتر از این دیدگاه باید نشانه گرفته شود و آن معرفت‌افزایی و تفکر در راه و روش اهل بیت (ع) در برخورد با جریان‌های دین‌ستیز و دین‌گریز، یادآوری مصائب و جان‌فشانی خاندان پیامبر اسلام (ص) برای تلاش و امید در زندگی فردی و اجتماعی و در نهایت هدف‌گذاری در زندگی برای عبور از سرگردانی در دوراهی حق و باطل است.

فلسفه برگزاری مراسم و راهپیمایی عظیم اربعین چیست؟

اربعین در قدم اول یک زیارت، مانند دیگر زیارت‌هایی است که در موقعیت‌ها و مناسبت‌های گوناگون وارد شده است؛ وجهی که اربعین در این سال‌ها پیدا کرده است، آن را از یک زیارت عادی فراتر برده، به یک رزمایش و همایش جمعی در پیوند و بیعت با امام (ع) برای حرکت به سمت جامعه مهدوی تبدیل کرده و به ابزار و آوردگاه مهمی برای ایجاد ترس در دل دشمنان اسلام تبدیل شده است. به همین دلیل هر چند ممکن است بعضی از زائران که توفیق خلق این حماسه و تشریف به محضر انمه مدفون در عراق را پیدا می‌کنند، خودشان هم متوجه این تأثیرات نباشند؛ اما این پیوند انسان‌ها با هم به فضل الهی، یک رود و موج خروشان را ایجاد کرده است که می‌توان انتظار داشت این آثار را در پی داشته باشد.

چگونه مراسم اربعین به منزه‌لی یکی از زمینه‌سازی‌ها برای تحقق تمدن اسلامی برشمرده می‌شود؟

اگر دقت کنیم تمدن چه الزاماتی دارد و باید در حرکت در مسیر تمدن‌سازی چه آمادگی‌هایی در خودمان ایجاد کنیم، طبیعتاً بیشتر به ارتباط زمینه‌سازی این حرکت مهم در مسیر تمدن‌سازی پی خواهیم برد. تمدن‌سازی در قدم اول به یک زیرساخت مهم نیاز دارد و آن ارتباطات انسانی است؛ انسان‌هایی که می‌خواهند این تمدن را خلق کنند. یک طرف این ارتباطات انسانی، ارتباط مردم با یکدیگر و طرف دیگر این ارتباط، پیوند مردم با امام‌شان است و اگر در مسیر تمدن‌سازی، وحدت فرماندهی، وحدت رویه و هدایت مقتدرانه‌ای وجود نداشته و مردم ظرفیت پذیرش آن حرکت را نداشته باشند، آن حرکت به ثمر نخواهد نشست، همان‌طور که این نکته را در وقوع انقلاب اسلامی و پس از آن مشاهده کردیم. اما آنچه در پدیده اربعین مورد توجه بوده و به چشم می‌آید و از این جهت توانسته در امتداد انقلاب اسلامی یک گام رو به جلو باشد، این است که اولاً، این پیوند اراده‌ها با محوریت سیدالشهدا (ع) و امیرالمؤمنین (ع) اتفاق می‌افتد و حرکت از سمت امیرالمؤمنین (ع) به

سمت سیدالشهدا (ع) آغاز می‌شود، به همین دلیل علاوه بر وجود عقلانیت در این حرکت، شور و شعور حسینی و حماسه نیز موج می‌زند؛ بنابراین اربعین توانسته است حرکت در پیوند با امام را، در مقیاس فراملی به نمایش بگذارد. هنگامی که می‌خواهیم در مسیر تمدن اسلامی حرکت کنیم پیوند امت با امام-که از ارکان تمدن‌سازی است- باید فراتر از محل‌های جغرافیایی که به صورت سیاسی تقسیم شده است، تحقق یابد و اربعین یک تجلی برای این مسئله و یک رکن برای انسان‌هاست. جنبه دیگر، ارتباط انسان‌ها با یکدیگر است و در زمان اربعین مشاهده می‌کنیم در این مقطع نه چندان طولانی ارتباط انسان‌ها با هم، بر مبنای محبت، مودت و ایثار است و یاری‌دهنده یکدیگر برای این اتفاق بزرگ هستند و در آنجا هیچ کس خود را نمی‌بیند و در مقابل شمع امام، نوری برای خود قابل نیست و خود را محور این حرکت و فرآیند بزرگ که امام در آن مشاهده می‌شود، می‌بیند؛ از این‌رو می‌گوییم اقتصاد اربعین و روابط اجتماعی در آن متفاوت است و روابط و محاسبات سیاسی، جریان قدرت و تمایلات در اربعین شکلی متفاوت دارد که همه این موارد، می‌تواند نمود تجلی تمدنی متفاوتی محسوب شود.

با توجه به صحبت‌های شما همزیستی و زندگی چند روزه شیعیان با فرهنگ‌ها و ملیت‌های گوناگون، چه شکل از سبک زندگی را در این مسیر به نمایش می‌گذارد؟

چارچوب و قواعدی که انسان‌ها بر اساس آن، با هم پیوند می‌خورند یا از هم جدا می‌شوند و همچنین انتظاراتی که انسان‌ها از دیگران و ارتباط با محیط پیرامون خود دارند، سبک زندگی را می‌سازد؛ بنابراین وقتی در فضای غیر اربعین زندگی می‌کنیم، زندگی و تمایلات ما متأثر از فرهنگ مادی و بر اساس زیاده‌خواهی در مال، قدرت و شهوت تأثیر و شکل می‌گیرد، به همین دلیل حاضر هستیم دیگران و منافع جمعی را فدای خود و منافع فردی کنیم، در نتیجه و به همین علت فاصله و فساد ایجاد می‌شود و مردم با هم‌دیگر کم می‌شود که مولود سبک زندگی غیر اسلامی است.

خداوند متعال در همه آیات الهی ما را به سمت خود فرا خوانده و از شیطانی انس و جن بر حذر داشته است، اما دستگاه شیطان در دوران معاصر تلاش کرده است جاذبه‌هایی را در زیست‌دنیایی ایجاد کرده و انسان‌ها را به آن مشغول کند تا در مقابل دعوت انبیا الهی و اینکه عبادت در دنیای امروز چه الزاماتی دارد و چگونه باید زندگی مؤمنانه‌ای را رقم زند، صفا آری کند. به دلیل اینکه اربعین آن حجاب را تا حدودی برمی‌دارد و تا حدی محیط امن فرهنگی بر محور جریان امام درست می‌کند، افرادی که به این سفر می‌روند، تجربه زیستی متفاوتی را مشاهده می‌کنند.

ایسب حرکت عظیم چه تأثیری در وحدت جهان اسلام خواهد داشت؟

نکته‌ها

- ۱- وجهی که اربعین در این سال‌ها پیدا کرده است، آن را از یک زیارت عادی فراتر برده، به یک رزمایش و همایش جمعی در پیوند و بیعت با امام (ع) برای حرکت به سمت جامعه مهدوی تبدیل کرده.
- ۲- اربعین توانسته است حرکت در پیوند با امام را، در مقیاس فراملی به نمایش بگذارد.
- ۳- اقتصاد اربعین و روابط اجتماعی در آن متفاوت است و روابط و محاسبات سیاسی، جریان قدرت و تمایلات در اربعین شکلی متفاوت دارد که همه این موارد، می‌تواند نمود تجلی تمدنی متفاوتی محسوب شود.
- ۴- محیط اربعین که آوردگاه مهمی برای تجلی، تولی و تبری محسوب می‌شود، با هم پیوند می‌خورند.

پیشینه یک پیاده روی

سنت پیاده روی اربعین از زمان انمه اطهار (ع) وجود داشته و اهل بیت (ع) مردم را امر به زیارت کربلا در اربعین ابا عبدالله (ع) می‌کردند. در این اینفوگرافی برخی از فراز و نشیب‌های این سنت دیرینه را مرور می‌کنیم.

نخستین زائر اربعین

صبح اولین اربعین

آیت الله میرزا جواد تبریزی

در مسیر پیاده روی اربعین

پیاده روی سال ۱۳۸۱

اولین پیاده روی پس از سقوط صدام

حضور ۳ میلیون ایرانی

در اربعین سال ۱۳۹۶

بیش از ۵ میلیونی ایرانی

بیش بینی برای حضور در اربعین امسال

محدث نوری

احیاکننده زیارت اربعین در سده ۱۳ شمسی

صدام و ممنوعیت اربعین

وقفه در مراسم از سال ۱۳۵۸ تا ۱۳۸۱

رکورد دار گینس

حضور ۲۲ میلیون زائر در سال ۱۳۹۳ (۲۰۱۴)

نقشه‌های شکست خورده

پیاده‌روی اربعین که در سال‌های اخیر به یکی از بزرگ‌ترین رویدادهای جهان تبدیل شده است، خشم دشمنان اسلام را دو چندان کرده و ترس عجیبی از این سیل جمعیت در دل آنها انداخته است. طبق آمار منتشر شده بیش از ۲۰ میلیون نفر در این حرکت عظیم شرکت می‌کنند و نه تنها مسلمان‌های شیعه، بلکه اهل تسنن و افرادی از ادیان گوناگون در این رویداد حضور دارند؛ اما در طول تاریخ دشمنان از زیارت قبر حسین بن علی (ع) و اهماه داشتند و از هیچ اقدامی فروگذار نکرده‌اند تا نور این راه را خاموش کنند. حتی بارها مرقد مطهر امام حسین (ع) را تخریب کردند؛ اما نمی‌دانند که راه حسین (ع) ابر نیست و تا دنیا باقی است «کل یوم عاشورا و کل عرض کربلا» است و اهداف و پیام‌های قیام عاشورا هر روز بهتر از قبل به مردم آزادی‌خواه جهان می‌رسد؛ اهدافی که مبارزه با ظلم و استکبار از رئوس اصلی آن است.

اغتشاش در بغداد

سال گذشته نیز در ایام نزدیک به اربعین سرکنسولگری کشورمان در بصره به آتش کشیده شد که «ابوالفضل حسن بیگی» در همین رابطه و در گفت‌وگو با خبرگزاری تسنیم این چنین می‌گوید: «در آستانه اربعین سرکنسولگری کشورمان در بصره عراق از سوی برخی افراد که وابسته به سازمان جاسوسی آمریکا «سیا» هستند به آتش کشیده شد، افرادی که در این راستا بازداشت شده‌اند، اعتراف کرده‌اند که عوامل سازمان سیا بوده‌اند. آمریکایی‌ها برای فرار از شکست‌هایی که از جبهه مقاومت در سوریه و عراق متحمل شده‌اند، به دنبال فرافکنی و ایجاد جو منفی علیه کشورمان هستند.»

امسال نیز استکبار با سرکردگی آمریکا و حمایت مالی عربستان، سه هفته مانده به مراسم اربعین با به آشوب کشیدن تجمعات مردم بغداد که گاهی به دنبال مشکلات معیشتی و موج بیکاری برگزار می‌شود، سعی در بر هم زدن روابط ملت ایران و عراق و در نتیجه مراسم اربعین دارد که با آگاهی و عکس‌العمل به موقع دولتمردان و مردم عراق، این توطئه نیز رو به خاموشی است.

«سرلشکر یحیی رحیم‌صوفی» با اشاره به وقایع اخیر عراق می‌گوید: «گروه‌هایی در این کشور ناامنی ایجاد کردند تا مردم بترسند و به راهپیمایی اربعین نروند؛ در حالی که اگر از آسمان تیر و سنگ هم ببارد، این عاشقان حسینی به زیارت کربلا خواهند رفت. عاشقان حسین (ع) شجاع هستند و جانشان را نیز در این راه می‌دهند.»

شکاف میان دو ملت

اختلاف و تفرقه میان ملت عراق و ایران یکی از اقدامات پررنگ و برنامه‌های همه‌ساله دشمن است که در این سال‌های پس از نابودی رژیم صدام و ایجاد صلح میان دو ملت، بارها تکرار شده است. در این سال‌ها، جبهه استکبار در ایام نزدیک شدن به مراسم اربعین، اقدامات گوناگونی از جمله پخش شایعات مختلف در بستر فضای مجازی صورت داد تا دل‌های مردم عراق و ایران را نسبت به هم تیره و تار کند؛ اما نمی‌دانند که امام حسین (ع) پیوندهنده این دوستی و مودت دو ملت است.

خبرگزاری جمهوری اسلامی در این باره می‌نویسد: «این جنجال‌سازها با هدف تفرقه بین شیعیان انجام می‌گیرد؛ به طوری که سال ۱۳۹۵ در آستانه اربعین شایعه‌ای ضد اخلاقی را به قصد انحراف افکار عمومی در عراق و علیه نوامیس این کشور، ولی در باطن علیه شاعران اربعین به راه انداختند و اتفاقاً این دروغ‌ها را یک نشریه سعودی یعنی «الشرق الأوسط» از قول سازمان بهداشت جهانی نشر داد که بعدها این سازمان چنین موضوعی را از اساس تکذیب کرد. متعاقب آن، جنجال حضور برخی مردان عراقی در مشهد را به راه انداختند که هفته‌ها تعدادی از رسانه‌های دو کشور ایران و عراق را نیز به خود مشغول کرد؛ این در حالی است که عراقی‌ها به طور عمده با خانواده‌های خود تنها به قصد زیارت به ایران سفر می‌کردند.»

داعش

داعش که زاینده تفکر و تصمیم آمریکا و صهیونیست‌هاست، در عراق متولد شد و نیروهای تحت امرش که با شست‌وشوی مغزی فکر می‌کردند در جنگ با دشمنان اسلام هستند و خود را پیروان آخرین فرستاده خدا می‌دانستند، پرورش یافته بی‌بصیرتی و ناآگاهی بودند و مقابل مسلمان‌ها قرار گرفتند. در واقع هدف اصلی آنها اسلام‌هراسی بود. آنها در سال‌هایی که حضور پررنگی در عراق داشتند، در ایام اربعین هر اقدامی می‌کردند تا این مراسم را به حاشیه ببرند.

«الحیدری» معاون فرهنگی حشد الشعبی، در همایش بین‌المللی فعالان اربعین حسینی (ع) که در مرداد ماه سال جاری برگزار شد، گفت: «در زمان داعش اکثر موب‌داران عراقی به جبهه جنگ رفتند؛ چون اربعین برای آنها در جبهه تعریف می‌شد. آنها رفتند با دشمنی که در برابر اهل بیت قد علم کرده بود جنگیدند. حشد الشعبی و فرزندان ایران که در جبهه مقاومت ایستادگی کردند با خون خود اربعین را حفظ کردند نه موب‌های آن‌چنانی و آب و غذا.»

شیعه انگلیسی

دشمن با به وجود آوردن جریان شیعه لندن، که آشخور آن انگلیس است از شیعه علیه شیعه استفاده کرده و با اختلاف‌افکنی میان شیعیان و مذاهب اسلامی سعی در از بین بردن اسلام ناب محمدی (ص) دارند؛ جریانی که سعی در ایجاد درگیری بین شیعه و اهل تسنن و در نتیجه جنگ داخلی در اسلام دارد.

«حجت‌الاسلام والمسلمین سیدمحمدعلی آل‌هاشم» امام جمعه تبریز، در بیانات اخیر خود در این باره می‌گوید: «عده‌ای در قالب تشیع، اما تشیع لندن سعی دارند بین برادران اسلامی تفرقه بیندازند؛ لذا مراقب این توطئه‌ها باشید. همچنین هر سال به تعداد خیرنگاران غیر مسلمان کنگره عظیم اربعین حسینی افزوده می‌شود؛ لذا سعی کنید فرهنگ غنی و عظیم شیعه را در باطن نشان دهید.»

تحریم رسانه‌ای

در همین راستا، در سال‌های نه چندان دور مستکبران عالم به خیال واهی هر کاری کرده‌اند تا مراسم اربعین تحت الشعاع قرار بگیرد و صدای اربعین که رساترین رسانه اسلام است به گوش جهان نرسد. آنچه در همین راستا کاملاً مشهود است، بی‌توجهی عمده رسانه‌های جهان به این حرکت بی‌نظیر مردمی است. نبود پوشش خبری مناسب درباره چنین رویدادی که مشابه آن در هیچ کجای دنیا تکرار نمی‌شود، بی‌تردید با هدف کاهش بازتاب پیام‌های آن در سطح جهانی صورت می‌گیرد و گمان می‌کنند با پاکوت خبری می‌توانند این خروش مردمی را در همین جغرافیا محدود کنند.

تأملی بر ضرورت مردمی ماندن پیاده‌روی اربعین جنبش بزرگ اجتماعی

و دینی را در حد مراسم سنتی آیینی تقلیل دهند. روشن است که با این نگاه، شکوه دینی و حماسی رویداد کمرنگ شده و تنها ظواهر آن مورد توجه قرار می‌گیرد. در نتیجه چنین نگاهی، این رویداد بیش از آنکه بخواند منشأ انتقال و ترویج ارزش‌های دینی باشد، به مراسمی خنثی تبدیل می‌شود. متأسفانه در سال‌های اخیر، برخی با باز کردن سرفصلی با عنوان گردشگری مذهبی سعی دارند این اتفاق بزرگ را به سفری تفریحی و هیجان‌انگیز کاهش داده و از اساس مفاهیم مورد نظر آن را به حاشیه ببرند؛ در حالی که شرکت‌کنندگان در این رویداد اساساً نه به عنوان یک سفر، بلکه به عنوان یک تکلیف دینی برخاسته از ارادت قلبی به آن می‌نگرند.

فرا تر از مرزهای جغرافیایی

نکته مهمی که باید به آن توجه کرد، فراموشی بودن رویداد اربعین است. همبستگی مردم عراق و ایران در سال‌های اخیر یکی از نمودهای بارز رویداد اربعین محسوب می‌شود. در عین حال باید توجه داشت که فرهنگ هر یک از این دو کشور تفاوت‌ها و اقتصادات خاص خود را دارد که باید از سوی هر کدام مورد توجه قرار گیرد. به رسمیت شناختن فرهنگ بومی، به رسمیت شناختن استقلال ملی و سیاسی، احترام به ارزش‌های اجتماعی و تکریم و ترفیع مردم عراق به عنوان برادران و خواهران دینی میهمان‌نواز، از جمله مواردی هستند که باید به آنها توجه کرد. همچنین با توجه به اینکه این رویداد بزرگ‌ترین فرصت همبستگی مسلمانان علیه استکبار جهانی بوده و دشمن همواره سعی در تضعیف یا به حاشیه بردن آن دار.

رویدادی مردمی یا حکومتی؟

هرگاه درباره مردمی بودن رویداد اربعین سخن گفته می‌شود، معمولاً بلافاصله گزینه مقابل آن، یعنی سیاسی بودن یا حکومتی بودن به ذهن متبادر می‌شود. اساساً جمهوری اسلامی نظامی مبتنی بر ارزش‌ها و آموزه‌های دینی است و سیاست و دیانت در آن از هم تفکیک‌ناپذیرند. بر این اساس استفاده سیاسی کردن از رویدادی دینی چندان معنایی ندارد و این حرکت خودجوش بوده و به مثابه جنبشی اجتماعی عمل می‌کند.

علی کادو شریف پژوهشگر مسائل اجتماعی

پیاده‌روی اربعین محدود به عصر حاضر نیست و در طول تاریخ همواره به‌منزله یکی از شاعران دین برپا شده؛ اما انعکاس وسیع آن در سال‌های اخیر شکوه این رویداد را بیشتر کرده و در هر سال بر جمعیت مشتاق برای حضور در آن افزوده می‌شود. بدون تردید، مردمی بودن رویداد اربعین یکی از وجوه غالب آن است که بر هیچ کس پوشیده نیست و باید به عنوان ضرورت برای حفظ و تقویت این رویداد مورد توجه و مطالعه قرار گیرد. این نوشتار سعی دارد ضمن تشریح مفهوم مردمی بودن، وجوه گوناگون آن را بررسی کند.

خطر؛ سرمایه‌داران در کمینند!

در رویدادی به عظمت اربعین، که در آن خیل عظیمی از افراد در مکان‌هایی حضور دارند، نمی‌توان از جنبه اقتصادی غافل شد. یکی از مسائلی که ممکن است در آینده تهدیدی برای این رویداد محسوب شود، نگاه مادی یا اقتصاد زده است که اگر از سوی دولت مدنظر قرار بگیرد، می‌تواند به ظرفیتی برای درآمدزایی و ایجاد ثروت برای دولت تبدیل شود که از کوچک‌ترین بخش‌ها مانند ایاب و ذهاب، خوراکی، پوشاک، هزینه‌های خروج از مرز، بیمه، پارکینگ و... گرفته تا بخش‌های وسیع‌تر از قبیل انعقاد قراردادهای تبلیغاتی برای پوشش طول مسیر پیاده‌روی را در بر می‌گیرد. خوشبختانه این اتفاق تاکنون به طور جدی رخ نداده؛ اما پیش‌بینی می‌شود با نفوذ تفکر سرمایه‌داری، چنین وضعیتی به‌تدریج در آینده به‌وجود آید. همچنین پذیرایی‌های دولتی و نهادهای که معمولاً از نظر منابع مالی تأمین هستند، نباید به گونه‌ای صورت گیرد که سایر موب‌های مردمی با امکانات ساده‌تر تحت‌الشعاع قرار داده یا القای تفاخر کند.

تکلیف دینی یا گردشگری مذهبی!

مردمی بودن رویداد اربعین از نظر اجتماعی ناظر به بیان انگیزه‌ها و شیوه روایت اتفاقات است. در خوش‌بینانه‌ترین حالت، برخی آگاهانه یا ناآگاهانه سعی دارند این اتفاق تاریخی

بررسی نقش رویداد اربعین در تقویت محور مقاومت مانور اقتدار

محمد رضا کلهر

روزنامه نگار و کارشناس مسائل منطقه

کشورهای محور مقاومت دارند؛ البته این حربه برای ایران جدید نبوده و ایران در چند برهه با آن مواجه شده است. به‌تازگی این حربه در عراق اجرا شده که البته با شکست مواجه شد.

در این میان دشمنان محور مقاومت برگزاری مراسم اربعین را عاملی مهم در تقویت اتحاد و انسجام محور مقاومت می‌دانند. مراسم پیاده‌روی اربعین به وجه بارز قدرت نرم شیعیان تبدیل شده است. اتحاد و انسجامی که در این مراسم تبلور می‌یابد سبب شده تا طرح‌های تفرقه‌افکنانه در میان شیعیان با شکست مواجه شود؛ به همین دلیل هر ساله با فرارسیدن این مقطع، توطئه‌هایی با هدف تحت‌الشعاع قرار دادن این مراسم صورت می‌گیرد. اوج این توطئه‌ها نیز تحولات و ناآرامی‌های عراق بود که اسناد موجود نشان‌دهنده طراحی این توطئه از سوی محور عبری، غربی و سعودی است.

بی‌تردید پیاده‌روی اربعین در درجه اول سبب تحکیم همبستگی شیعیان در کشورهای گوناگون می‌شود؛ مسئله‌ای که در هیچ پدیده بشری مشاهده نمی‌شود. علاوه بر این، اتحاد شیعیان در مراسم اربعین قدرت نرم محور مقاومت را افزایش می‌دهد. اکنون که زمان از هم

پاشیدن ائتلاف‌های منطقه‌ای و خیانت کشورهای مانند آمریکا به متحدان خود در بحران‌های مختلف است، اتحاد شیعیان در اربعین، بزرگ‌ترین اتحاد و ائتلاف تنها منطقه‌ای و جهانی را ایجاد می‌کند.

در واقع پیاده‌روی اربعین حسینی، که هر ساله با استقبال بیشتری مواجه می‌شود، ظرفیت‌های موجه و قابل قبولی دارد که باید با کارگیری پتانسیل‌های دیپلماتیک، از آن در راستای دستیابی به اهداف فرهنگی، اقتصادی و سیاسی استفاده کرد. خلاصه اینکه راهپیمایی اربعین مانور جبهه مقاومت است. این راهپیمایی یک مراسم مذهبی صرف نیست، بلکه یک راهپیمایی ضد آمریکایی و نماد پشتیبانی از مقاومت و اعلام مقابله با ظلم و ستم است. پیاده‌روی اربعین نشانه شکل‌گیری تمدن و اقتدار جهانی نوین بر اساس کنش عقلانی معطوف به ارزش است؛ اقتداری که آغازگاه آن، پیروزی انقلاب اسلامی در ایران و امتداد آن در اربعین حسینی قابل مشاهده است. اربعین حسینی تبلور یک همزیستی زیبا از نژادها و زبان‌ها و قومیت‌ها در یک سرزمین است که لازمه پدید آمدن یک تمدن جهانی است.

مراسم پیاده‌روی از نجف تا کربلا در اربعین حسینی (ع)، که هر سال با استقبال بیشتری از سوی شیعیان و مسلمانان جهان روبه‌رو می‌شود، تبدیل به نوعی قدرت‌نمایی از جانب محور مقاومت شده است که در شرایط کنونی در اوج اتحاد و انسجام قرار دارد.

ایران به‌منزله پرچمدار محور مقاومت در سال‌های اخیر توانسته شکست سیاست‌های ضد آمریکایی را بیش از هر زمان دیگری نمایش می‌دهد. آخرین حربه آمریکا علیه ایران راهبرد فشار حداکثری بوده که با «مقاومت فعال» ایران با شکست مواجه شده است. علاوه بر ایران، دیگر اعضای محور مقاومت در اوج اقتدار خود هستند. انصارالله یمن توانسته معادلات نبرد با عربستان را بر هم بزند و با حمله به آرامکوری عربستان، ستون فقرات اقتصاد این کشور را بشکند و ۵۰ درصد از تولید نفت آل‌سعود را متوقف کند؛ به گونه‌ای که زرم‌ه تمایل عربستان برای پذیرش طرح صلح انصارالله به گوش می‌رسد. حزب‌الله لبنان نیز به‌تازگی پس از

تعرض رژیم صهیونیستی به خاک لبنان توانست برای نخستین بار از خطوط قرمز این رژیم غاصب رد شود و مواضع این رژیم را هدف قرار دهد. همچنین جنبش حماس در فلسطین هم با حملات خود به رژیم صهیونیستی در سال ۱۳۹۷ این رژیم را در بن‌بستی انتخباتی وارد کرده و از زمان

این حملات در سرزمین‌های اشغالی دو بار انتخابات زودهنگام برگزار شده است؛ اما همچنان بدون کابینه و پارلمان به سر برده و اکنون نیز تلاش‌های ناپیاوهر برای تشکیل کابینه با شکست مواجه شده است. سوریه نیز پس از هشت سال موفق به گذار از توطئه طراحی شده برای ساقط شدن نظام این کشور شد. در همین راستا، حشد الشعبی عراق هم با شکست دادن داعش، موفق شده خود را به عنوان یک گروه مردمی و کارآمد اثبات کند؛ در حالی که تلاش‌های آمریکا و عربستان برای حذف این گروه از ساختار سیاسی عراق ناکام مانده است. در واقع مجموع تحولات به خوبی گویای اقتدار محور مقاومت است. پس از ناکامی‌های مختلف عربستان، آمریکا و رژیم صهیونیستی برای مقابله با محور مقاومت اکنون در حربه‌ای جدید، این بازیگران سعی در ایجاد آشوب در

تقویم انقلاب

مهر ماه خونین

سید مهدی حسینی

مورخ و پژوهشگر

در مسیر جریان انقلاب اسلامی در سال ۱۳۵۷، شاهد حوادث خونین و غم‌انگیزی هستیم؛ مثل به آتش کشیده شدن مسجد جامعه کرمان از سوی عوامل امنیتی رژیم شاه در ۲۴ مهر ماه ۱۳۵۷ که مصادف بود با چهارم سوگوار شهدای ۱۷ شهریور ۱۳۵۷ و اولین سالروز شهادت حاج آقا مصطفی خمینی. بدین مناسبت حدود ۲۰ هزار نفر از مردم کرمان در این مسجد اجتماع کرده بودند. در حالی که یکی از روحانیون روی منبر در حال سخنرانی بود و مردم به سخنان او گوش می‌دادند، ناگهان عده‌ای مهاجم به جمعیت مستمع هجوم بردند و قسمتی از وسایل و ساختمان مسجد و قرآن‌ها و کتب ادعیه و... داخل مسجد را در آتش سوزاندند. این اقدام جنایتکارانه از سوی عوامل رژیم شاه صورت گرفت. پس از پیروزی انقلاب اسلامی نیز اقداماتی اینچنین از سوی گروهک منافقین انجام شد. این گروهک تروریستی که تمام عمر ۵۰ ساله‌اش به ترور و آدم‌ربایی و آدم‌کشی اشتغال داشته، هنوز هم دست‌بردار نیست. در مواردی گزیننه‌های ترور آنها در تاریخ استثنایی است؛ مانند ترور شهید آیت‌الله حاج عطاءالله اشرفی اصفهانی که در ۲۳ مهر ماه ۱۳۶۱ هنگام اقامه نماز جمعه در حال ایراد خطبه‌های نماز جمعه و در ۸۰ سالگی به دست این گروهک منافق تروریستی با نارنجک مورد هدف قرار گرفت؛ مردی که تمام عمرش را به درس، بحث، آموزش، تعلیم و تربیت و نصیحت و پندواندن اخلاقی گذرانده بود، با این انفجار جسم نحیفش تکه‌تکه شد. منافقین در سال ۱۳۵۹ به منزل این عالم و مجاهد دین اسلام هجوم بردند و موفق نشدند. همچنین در اقدامی دیگر در تیر ماه سال ۱۳۶۰، هنگامی که این شخصیت محبوب مردم برای اقامه نماز ظهر عازم مسجد بروجردی کرمانشاه بود، سه مهاجم از گروهک تروریستی از داخل ماشین به سوی او شلیک کردند باز هم موفق نشدند. سپس با پرتاب نارنجک به سوی او باز هم ناکام شدند و به این چهره ادب و اخلاق آسیبی نرسید؛ یعنی در مدت کمتر از سه سال سه نوبت مورد هجوم گرفت. و در نهایت در ۲۳ مهر ماه ۱۳۶۱ عوامل این گروهک به شکل انتحاری وارد عمل شدند و او را به شهادت رساندند.

در این رابطه این پرسش اساسی مطرح است که چرا از ترور این مرد روحانی کهنسال دست‌بردار نبودند. در پاسخ به ذکر چند گزینه مختصر انگشتمی کنیم.

■ او شخصیتی معنوی ساده‌زیست و خدمتگزار و محبوب بود.

■ او از شاگردان و حاصل عمر علمایی چون آیات عظام، آقایان «حاج شیخ عبدالکریم حائری‌یزدی»، «آیت‌الله سیدمحمد تقی خاشاری»، «سیدصدرالدین صدر»، «حجت‌کوه‌کمره‌ای»، «طباطبایی بروجردی» و نمایندگی امام خمینی (ره) محسوب می‌شد.

■ او منصوب امام خمینی (ره) و نماینده ایشان در استان کرمانشاه و امام جمعه این شهر بود که حضور او در مقاومت مردم در برابر متجاوزان حزب بعث عراق تأثیر بسیاری داشت.

■ او از نفوذ کلام در میان توده‌های مردم برخوردار بود و در پشتیبانی از جبهه‌های جنگ در بسیج امکانات و نیروهای مردمی بسیار کارآمد به شمار می‌آمد.

■ در واقع او رزمنده کهن‌سال جبهه‌های جنگ و دفاع مقدس و جوینده شهادت بود و در نهایت نیز در محراب نماز، عبادت و سجده به این درجه عالی رسید.

حسین معینی

کارشناس تاریخ

شورای نگهبان در نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران به موجب اصول متعدد قانون اساسی از جمله اصول ۹۱ تا ۹۹ قانون اساسی تشکیل و ایجاد شده است و کار ویژه‌های مختلفی از جمله نظارت بر قوانین از نظر مغایرت نداشتن با شرع و قانون اساسی و همچنین تفسیر قانون اساسی و نظارت بر انتخابات را بر عهده دارد. مطابق با اصل ۹۹ قانون اساسی: «شورای نگهبان نظارت بر انتخابات مجلس خبرگان رهبری، ریاست‌جمهوری، مجلس شورای اسلامی و مراجع به آرای عمومی و همه‌پرسی را بر عهده دارد.»

این اصل در مرحله اجرا در دوران پس از ارتحال حضرت امام (ره) با مناقشات همراه شد و در انتخابات مجلس چهارم سر باز زد. نکته اساسی در این بحث آن بود که نظارت شورای نگهبان که در این اصل آمده است از کدام دسته نظارت‌هاست، نظارت استصوابی یا نظارت استعلامی؟

مدت‌ها قبل از آنکه انتخابات مجلس چهارم در ۲۱ فروردین ماه ۱۳۷۱ به مرحله اجرایی برسد، بحث نحوه نظارت شورای نگهبان بر انتخابات مجلس به بحث روز مبدل شد. پیش از این در جریان انتخابات مجلس سوم، میان شورای نگهبان و وزارت کشور (به وزارت سید علی اکبر محتشمی) بر سر نحوه نظارت و مشخصاً نحوه تأیید و رد صلاحیت نامزدها، اختلاف نظر پیش آمده بود. وزارت کشور معتقد بود هیئت اجرایی، مسئول اولیه تأیید یا رد صلاحیت‌هاست و هیئت‌های نظارت تنها در مورد افراد رد صلاحیت‌شده از سوی هیئت‌های اجرایی می‌توانند اعلام نظر کنند و احراز صلاحیت افراد تأیید شده از سوی هیئت‌های اجرایی برای حضورشان در رقابت انتخاباتی کافی است؛ اما شورای نگهبان با تفسیری متفاوت، معتقد بود حتی افراد تأیید شده از سوی هیئت‌های اجرایی را هم می‌توان رد صلاحیت کرد.

استفسار از شورای نگهبان

در ۲۳ اردیبهشت ۱۳۷۰ «آیت‌الله غلامرضا رضوانی» عضو فقهای شورای نگهبان و رئیس هیئت مرکزی نظارت شورای نگهبان بر انتخابات،

مناقشه بر سر تفسیر شورای نگهبان از اصل ۹۹ قانون اساسی

اعتراض تندروها

تأیید و رد صلاحیت کاندیدها می‌شود.»

با نگارش نامه‌ای خطاب به شورای نگهبان نظر تفسیری آن شورا را درباره نحوه نظارت بر انتخابات در خواست کرد.

در نامه آیت‌الله رضوانی آمده است: «نظر به اینکه امر انتخابات از امور مهمه کشور است و امت اسلامی با رشد انقلابی در تمام دوره‌های اخذ رأی به نحو چشمگیر در انتخابات شرکت نموده‌اند و من بعد نیز باید به نحوی عمل شود که حضور آزادانه مردم همچنان محفوظ بماند و این امر مستلزم نظارت شورای نگهبان است تا در تمام جهات، رعایت بی‌طرفی کامل معمول گردد و در این خصوص در کیفیت اجرا و نظارت گاهی شائبه تداخل مطرح می‌گردد بنا به مراتب استدعا دارد نظر تفسیری آن شورای محترم را در مورد مدل اول اصل ۹۹ قانون اساسی اعلام فرمایند.»

پاسخ شورای نگهبان در اول خرداد ۱۳۷۰ که به امضای «آیت‌الله محمد محمدی‌گیلانی»، دبیر شورای نگهبان رسیده بود، چنین بود: «نظارت مذکور در اصل ۹۹ قانون اساسی استصوابی است و شامل تمام مراحل اجرایی انتخابات از جمله

روحانیون باز می‌گردد. نشستی که روز هفتم خرداد مجمع روحانیون مبارز برگزار کرده و به تفسیر شورای نگهبان واکنش نشان داد که آقای هاشمی در خاطرات هشتم خرداد به آن اشاره کرده است: دکتر حسن حبیبی آمد و خبر داد که در جمع مجمع روحانیون مبارز اختلاف افتاده است. آقای کروبی و جمعی به سوی اعتدال و آقای خوبی‌ها و جمعی دیگر به سوی افراط در مواضع میل کرده‌اند.»

در این میان، چهار نفر از اعضای مجمع روحانیون مبارز انتخاب می‌شوند تا به نمایندگی از کل اعضا اعتراض خود را به رهبر معظم انقلاب اسلامی منتقل کنند. مهدی کروبی، سیدمحمد خاتمی، موسوی‌خوینینی‌ها و امام جمارانی به دیدار رهبری رفته و نظرات خود را منتقل کردند.

همچنین جمعی از سران جریان چپ تقاضای ملاقات با هاشمی‌رفسنجانی می‌کنند و در ۱۴ مرداد سیدمحمد خاتمی، اسدالله بیات، مجید انصاری و سیدعبدالواحد موسوی لاری به دیدار هاشمی می‌روند و «از تعبیر شورای نگهبان و احتمال حذف نیروهای خط خودشان» اظهار نگرانی می‌کنند و از آقای هاشمی برای حل این مشکل استمداد می‌خواهند. هاشمی پاسخ می‌دهد: «گفتم با تفسیر کاری نمی‌شود کرد، حق شورای نگهبان است، گرچه ممکن است تفسیر درست نباشد. بیشتر باید تلاش کرد که خطی برخورد نکنند؛ البته امکان حذف بعضی‌ها هست.»

اواخر شهریور ماه نیز آقای هاشمی به دیداری که حسن حبیبی با او داشت اشاره و از قول آقای حبیبی نقل می‌کند که «تندروها» به نظر آقای حبیبی مبنی بر اجرایی کردن نظر شورای نگهبان اعتراض داشته‌اند. «تندروها» لقبی است که آقای هاشمی در خاطرات سال ۱۳۷۰ به بخشی از نیروهای جریان چپ می‌دهد!

در جریان رسیدگی به صلاحیت داوطلبان نمایندگی انتخابات مجلس، نامزدهای بسیاری (حدود ۸۰ نفر) از طیف چپ رد صلاحیت شدند که قریب به ۴۰ نماینده مجلس نیز جزو رد صلاحیت شده‌ها بودند. قابل ذکر است صلاحیت تعدادی از کاندیداهای مجلس در هیئت‌های اجرایی رد شد. هبیتی که زیر نظر وزارت کشور به ریاست عبدالله نوری فعالیت می‌کرد. در جمع ۲۳ نماینده مجلس سوم که رد شدند چهره‌هایی چون هادی خامنه‌ای، هادی غفاری، صادق خلخالی وجود داشت.

واکنش‌ها به یک تفسیر

اعمال این نوع نظارت در جریان انتخابات مجلس چهارم، واکنش‌های متفاوت و گوناگونی از سوی جریان‌های سیاسی را به دنبال داشت؛ طیف راست از آن استقبال کرد و افزایش دامنه اختیار این شورا را در راستای پاسداری هر چه بیشتر از آنچه دستاوردهای نظام و دقت نظر در بررسی صلاحیت داوطلبان نمایندگی می‌خواند، تلقی کرد. در مقابل مجمع روحانیون مبارز و گروه‌های همفکرش این حرکت شورای نگهبان را جناحی خوانده و نسبت به برخورد با داوطلبان طیف چپ هشدار شدیدی داد.

آقای هاشمی‌رفسنجانی در این باره در کتاب خاطراتش می‌نویسد: «شب مهمان آیت‌الله خامنه‌ای بودم... درباره انتخابات آینده مجلس و مسئله رادیکال‌ها مذاکره شد.» به نظر می‌آید «مسئله رادیکال‌ها» به نشست چندروز قبل مجمع

پرسمان

گوشه‌ای از فساد در دوران پهلوی

گوشت‌های یخ‌زده فاسد!

مهدی دنگچی

کارشناس تاریخ

می‌نویسد: «همین که فرح علیاحضرت کشور شد، هر کدام از اعضای خانواده به جایی رسیدند که قلم از نوشتن غارت‌گری‌ها و بی‌عفتی‌های آنها عاجز است. از بودجه مملکت برای هر کدام از فامیل‌های فرح یک کاخ مجلل ساخته و تحویل دادند و برای هر کدام دو دستگاه ماشین آخرین مدل خریدند و تحویل دادند. حساب‌های بانکی شان را پر کردند. حتی برای کلفت‌ها و نوکرانشان خانه و ماشین خریدند.» (ص ۲۲۲)

یکی از فامیل‌های فرح که به واسطه‌وی در دربار پهلوی قدرت یافت، دلی‌اش محمدعلی قطبی بود. در صفحه ۲۲۵ کتاب درباره وی می‌خوانیم: «وزیر کشاورزی استراليا به محمدعلی قطبی که خود را نماینده علیاحضرت معرفی می‌کرد، اظهار کرده بود که ما میلیون‌ها تن گوشت یخ‌زده داریم که طبق نظر متخصص، دیگر خواص غذایی خود را از دست داده‌اند. به دنبال کسی یا کشوری هستیم که اینها را بخرند و برای کود استفاده کنند... قرار می‌شود که با استرالیا‌یی‌ها وارد گفت‌وگو شوند و تمام آن گوشت‌های یخ‌زده فاسد را خریداری کنند و وارد ایران کرده و به خورد مردم نجیب ایران بدهند... این ماجرا نه تنها عده زیادی را که در قصابخانه برای ذبح گاو و گوسفند و پوست‌کنند آنها و بار کردن آنها در ماشین‌های گوشت‌بیکار کرد، بلکه عده زیادی از دامداران کشور نیز بیچاره شدند.»

کتاب «محافظ شاه» اولین بار در ایران در سال ۱۳۷۷ از سوی انتشارات اهل قلم چاپ شد. نویسنده کتاب «علی شهبازی» یکی از قدیمی‌ترین محافظان محمدرضای پهلوی است که در دوران قبل از کودتای آمریکایی ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ به گارد شاهنشاهی ملحق شد. نمونه‌ای از فساد دربار پهلوی را می‌توان در لایه‌لای اوراق این کتاب مشاهده کرد. وی یکی از فاسدترین افراد دربار پهلوی را همسر شاه می‌داند و در این باره

حافظه

نگاهی به کارنامه استعمارگران ایتالیایی

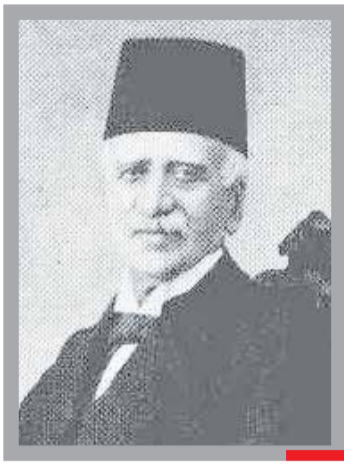
جنایت در آفریقا

محمد گنجی

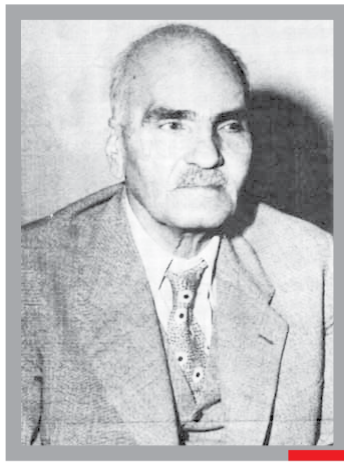
پژوهشگر

آفریقا و به خصوص تصرف تونس هستیم که در نهایت به تنظیم قرارداد «باردو» در سال ۱۸۸۱ و سلطه فرانسوی‌ها انجامید. این مسئله خود به کینه‌ای در روابط این دو کشور بدل شد که در قالب جنگ جهانی اول ظهور کرد. ایتالیا در سال ۱۸۹۵ اعتبار جدیدی برای توسعه نیروی دریایی خود تخصیص داد و خود را آماده حمله به اتیوپی کرد. ایتالیایی‌ها دو بار در قرن نوزدهم، در کشورگشایی ناکام شدند و شکست خوردند: اولین بار در سال ۱۸۷۷ در نبردی که به نبرد «دوغالی» شهرت یافت و بار دیگر در حمله برای اشغال اتیوپی در نبرد «آدوا» که در سال ۱۸۹۶ رخ داد. با شروع جنگ جهانی اول در سال ۱۹۱۴، ایتالیا به تنهایی یک مستعمره در ساحل دریای سرخ (اریتره)، تحت‌الحمایه بزرگی در سومالی و قدرت مدیریتی لیبی را به دست آورده بود. در خارج از آفریقا، ایتالیا صاحب امتیاز «تین تسین» در چین بود و «جزایر دودکانیز» در نزدیکی سواحل ترکیه را در اختیار داشت. در طول جنگ جهانی اول، ایتالیا، آلبانی جنوبی را اشغال کرد تا به دست اتریش و مجارستان نیفتد. در سال ۱۹۱۷ نیز یک تحت‌الحمایه در آلبانی تأسیس کرد که تا سال ۱۹۲۰ باقی ماند.

بدین سال ایتالیایی‌ها نیز از رقبای اروپایی خود عقب‌نمانند و به یکی از استعمارگران جنایت‌کاری تبدیل شدند که دست‌انشان به خون هزاران تن از مردم مسلمان و مظلوم لیبی، اتیوپی، اریتره و سومالی آلوده شد.

میرزا ملک خان

سیدحسین تقی‌زاده

صادق هدایت

سعید حجاریان

خرد

شماره ۹۱۷ | دوشنبه ۲۲ مهر ۱۳۹۸

صداقت

سیاست نامه

بررسی اندیشه سیاسی
آخوند خراسانی- ۱۳
اجتهاد و سیاست

فتح‌الله پریشان

پژوهشگر
اندیشه سیاسی

در شماره گذشته، با جایگاه فکری و حوزوی آخوند خراسانی به عنوان «اندیشمندی اصولی» آشنا شدیم. اینک در صد بررسی افکار و اندیشه‌های سیاسی آخوند هستیم. برای شناخت بهتر اندیشه سیاسی وی لازم است به ارتباط «اجتهاد و سیاست» در اندیشه اصولی این عالم نام‌آور توجه کنیم. در این مرحله از منظر اجتهاد عقل‌گرایانه و اصولی آخوند خراسانی، باید مفاد و محتوای مؤلفه‌های مهم سیاسی اندیشه وی را استخراج کنیم. در واقع، در چند شماره آتی با تحلیل محتوای آثار و آرای سیاسی آخوند خراسانی، سرشت اجتهادی امر سیاسی در اندیشه وی آشکار می‌شود. امر سیاسی در اندیشه آخوند، بدون توجه به اجتهاد وی امکان‌پذیر نیست. وی امر سیاسی را از زاویه اجتهاد می‌فهمد و به مصداق‌ها و مؤلفه‌های آن به روش اجتهادی خود می‌پردازد.

فقه به مثابه دانش اسلامی، دانشی عملی است که از اجتهاد فقیهان در تاریخ فکر اسلامی به دست آمده است. اجتهاد آن طور که محقق حلّی تعریف کرده: «در عرف فقها نهایت سعی و کوشش در به دست آوردن ظن احکام شرعی است و به این اعتبار به دست آوردن احکام از دلایل شرعی، اجتهاد خوانده می‌شود.»^۱ اجتهاد بر طبق این تعریف رایج، فهمی فقهی است که با به کارگیری اصول روش شناختی خاصی در احکام شرعی به دست می‌آید. آخوند خراسانی با نسبت دادن این تعریف از اجتهاد به حاجبی و علامه، به تعریف دیگری از فقیهان دیگر اشاره می‌کند که در آن بر «ملکه» بودن قدرت استنباط تأکید شده است.^۲ وی پس از ذکر این تعریف، تبدیل تعبیر «ظن به حکم شرعی» را در تعریف، به تعبیر «حجت بر حکم شرعی» اولی دانسته است؛ چرا که به عقیده وی، ملاک تحصیل، حجت است نه ظن به حکم شرعی.^۳ تعاریف یاد شده از اجتهاد، ارتباط تنگاتنگ فقه و اجتهاد را نمایان می‌کند. براساس چنین تعاریفی از اجتهاد، فقه در اصطلاح فقها و علمای علم اصول، به «علم به احکام شرعی عملی استنباط شده از ادله تفصیلی»^۴ یا «استنباط احکام شرعی عملی از ادله تفصیلی»^۵ یا «علم به احکام شرعی فرعی از طریق ادله تفصیلی»^۶ تعریف شده است. در این تعریف‌ها، فقه به مثابه دانش، با کشف و استنباط احکام شرعی ناظر به اعمال مکلفان، خصیلتی عملی پیدا می‌کند و در زمره دانش‌های عملی قرار می‌گیرد. بر این اساس، تلاش فقیهان همواره تلاش معطوف به عمل بوده است تا به این وسیله شریعت را بفهمند و راه سعادت را از طریق عمل به آن نمایان کنند. آخوند خراسانی نیز از چنین زاویه‌ای دیدگاه خود را درباره فقه و تلاش فقیهان و سایر امور از جمله سیاست توضیح می‌دهد. فقه سیاسی آخوند خراسانی را می‌توان فقه «تکلیف و حق» تعریف کرد. فقه تکلیف و حق خراسانی، ارتباط مستقیمی با امر سیاسی پیدا می‌کند؛ زیرا امر سیاسی نیز ترکیبی از تکلیف و حق در زندگی اجتماعی و فردی است.

بی‌نوشته:
۱. محقق حلّی، معراج‌الاصول، محمدحسین رضوی، ۱۷۹ ص.
۲. منصور میر احمدی، اندیشه سیاسی آخوند خراسانی، ص ۷۶.
۳. محمدکاظم آخوند خراسانی، کفایه‌الاصول، ص ۴۶۳.
۴. عبدالمجید محمود مطلوب، المدخل الی الفقه الاسلامی، ص ۱۷.
۵. محمدالدوسوقی و امینه العجابر، مقدمه فی درسته الفقه الاسلامی، ص ۱۴.
۶. محمد شفیق العنانی، الفقه الاسلامی، ص ۳.

روشنفکران مروج وابستگی؛ از تقی‌زاده تا حجاریان

بازتولید اندیشه «ما نمی‌توانیم»!

مصطفی قربانی

دانشجوی دکتری
علوم سیاسی

«سعید حجاریان» فعال سیاسی اصلاح‌طلب، به تازگی در مصاحبه با روزنامه شرق گفته است: «من گفتیم اتم و مشتقاتش به کار ما نمی‌آید و حتی استفاده صلح‌آمیزش برای ما پر مخاطره و پرهزینه است؛ چه یک گرم، چه صد کیلو؛ چه غنای یک درصد، چه ۲۰ درصد؛ البته من منکر تحقیقات و کارهای دانشگاهی نیستم؛ اما در چارچوب پادمان‌های بین‌المللی.» اگر از به کارگیری واژه اتم که به استفاده‌های غیر صلح‌آمیز از صفت هسته‌ای هم دلالت دارد، عبور کنیم، نمی‌توانیم از این مسئله بگذریم که سخنان حجاریان بازتولید اندیشه‌هایی است که قدمتی به اندازه تاریخ معاصر ایران دارد؛ «اندیشه وابستگی».

سیر روشنفکری مروج وابستگی

با بروز نشانه‌های ضعف و زوال ایران در دوره نزدیک به معاصر، که با شکست‌های نظامی ایران در دو جنگ متوالی از روس‌ها شدت گرفت، به تدریج دیدگاه‌هایی در فضای روشنفکری کشور مطرح شد که راه احیای عظمت ایران را در تبیین کامل و در نتیجه وابستگی به غرب می‌دیدند. سردمداران اولیه این دیدگاه، «میرزا ملکم خان»، «فرخ‌خان امین‌الدوله»، «میرزا یوسف‌خان مستشارالدوله تبریزی»، «سیدحسین تقی‌زاده» و... بودند که دیدگاه‌های آنها، مبنای گفتمان روشنفکری در انقلاب مشروطه قرار گرفت. پس از مشروطه نیز

نسل اول روشنفکران بعد از مشروطه (در دوره پهلوی اول)، مانند «کاظم‌زاده ایران‌شهر»، «صادق هدایت»، «محمود افشار» و دیگران کم و بیش در تداوم مسیری که روشنفکران پیشامشروطه بنیان گذاشته بودند، کوشیدند و در این راستا، حتی زیربنای نظری لازم را برای سیاست‌های غرب‌گرایانه پهلوی اول و دوم فراهم کردند. پس از پیروزی انقلاب اسلامی نیز با آنکه این انقلاب، برای بازگشت به خویشین بود، اما رگه‌های تفکرات و جریانات مذکور در میان بخشی از نخبگان و نیروهای سیاسی وجود داشت؛ به گونه‌ای که می‌توان گفت دیدگاه‌های لیبرال‌ها و نهضت آزادی، تداوم و بازتولید همان دیدگاه‌ها در عصر پس از پیروزی انقلاب اسلامی بود. با وجود این، پس از انزوای نهضت آزادی و در پایان جنگ تحمیلی، به تدریج با اتخاذ سیاست‌های اقتصادی همگرایانه با نظام جهانی، رگه‌های این تفکر در قالب طرفداری از «توسعه‌گرایی» با وصل شدن به مدارهای جهانی توسعه، تقویت شد تا اینکه با روی کار آمدن دولت اصلاحات این نگاه بار دیگر مجال طرح در فضای سیاسی-اندیشه‌های کشور را یافت و تقویت شد.

جهانی شدن و بی‌معنایی استقلال

در شرایط کنونی با شعار «جهانی شدن» تلاش می‌شود زمینه‌های تضیح این گفتمان تقویت شود؛ با این استدلال که جهان در شرایط جهانی شدن قرار دارد و جهانی شدن، هم سبب نفوذپذیری مرزها، فرسایش حاکمیت‌ها و از دست رفتن معنای استقلال به حالت گذشته آن شده و هم الگوهای نوینی از

ریزش‌ها

فراز و فرود عطاءالله مهاجرانی- ۶

تنها به قدرت می‌اندیشد!

شهاب زمانی

روزنامه نگار

«روزآتلاین» نیز کشید. وی به مناسبت هزارمین روز فعالیت این پایگاه ضد انقلاب می‌نویسد: «روزآتلاین» در این زمان عسرت کوشیده است تا چراغ خبر و آگاهی را فرورزن نگه دارد. بدیهی است که ناسزا هم زیاد شنیده است. «روزآتلاین» می‌گوید: «روز» در کنار ملت ایران در برابر استبداد و بربریت ایستاده است.»

بهمین ماه ۱۳۹۰ فیلمی از حضور مهاجرانی در ضیافت «ملک عبدالله» در الجزائریه با وعده ۱۸ میلیون دلاری به مهاجرانی منتشر شد تا با گسترده کردن بخش فارسی شبکه «العربییه»، تعدادی از عناصر رسانه‌ای وابسته به این گروه را به کار گیرد. «مهاجرانی» و «نوری‌زاده» با اشتیاق به سخنان «ملک عبدالله» در تمجید از آمریکا، انگلیس و فرانسه و ضدیت با سوریه گوش می‌دهند. در پایان برای شناخت بهتر مهاجرانی می‌توان به جمله «ابراهیم نبوی» طنزنویس ضد انقلاب فراری اشاره کرد: «مهاجرانی یک سیاستمدار واقعی است. ابزاری می‌کند، تغییر موضع می‌دهد، گاهی اوقات به حد باور نکردنی شجاع می‌شود تا آنجا که همگان گمان می‌کنند او بهترین گزینه برای ریاست‌جمهوری بعدی است و گاهی چنان محتاط و محافظه‌کار رفتار می‌کند که همه او را پیرو اندیشه‌های ماکیاوولی می‌پندارند؛ مردی که بدون داشتن اصول اخلاقی در سیاست تنها به قدرت می‌اندیشد.»

مرو و بررسی مواضع مهاجرانی پیش و پس از مسافرت به آمریکا نشان از تغییر فکری عمیق وی دارد و به گراف نیست اگر گفته شود وی در همه اعتقادات و مبانی خود شک کرده بود؛ به گونه‌ای که در پاسخ به این پرسش که آیا رژیم صهیونیستی مشروعبیت دارد یا نه، می‌گوید: «این سؤال خیلی سختی است بگذارید بعداً به آن پاسخ می‌گویم.» کار وزیر ارشاد خانمی به تجلیل از پایگاه ضد انقلابی

آفاق

ماهیت‌شناسی و نحوه استمرار انقلاب اسلامی- ۶۳

ولایت قانون نه اراده حاکم

عباسعلی عظیمی‌شوشتری

عضوهیات علمی
پژوهشگاه امام‌صادق(ع)

فرموده‌اند: «حکومت اسلامی نه استبدادی است و نه مطلقه، بلکه «مشروطه» است؛ البته نه مشروطه به معنای متعارف فعلی آن که تصویب قوانین تابع آرای اشخاص و اکثریت باشد. مشروطه از این جهت که حکومت‌کنندگان در اجرا و اداره، مقید به یک مجموعه شرط هستند که در قرآن کریم و سنت رسول اکرم(ص) معین گشته است. از این جهت حکومت اسلامی «حکومت قانون الهی بر مردم» است.»^۱ بنابراین وقتی اعمال ولایت خداوند و معصومین(ع) این چنین مقید و محدود باشند، تکلیف ولی فقیه نیز معلوم خواهد بود. به هیچ وجه اراده حاکم در اسلام نامحدود نیست، بلکه در چارچوب قانون است. اکنون این پرسش مطرح می‌شود که نسبت حاکمیت قانون با اراده ولی فقیه، که مطابق با نظر امام‌اختیاراتی فراتر از حدود احکام اولیه دارد چه می‌شود؟ در پاسخ باید گفت در مجموعه یک نظام حقوقی و سیاسی، قوانین و مقررات اولیه و عادی برای زمانی است که فرایندها در جامعه روال عادی را طی می‌کنند؛ بنابراین مقررات اسلامی به رهبر اجازه می‌دهند هرگاه جامعه دچار معضل شود و قوانین و مقررات و احکام اولیه قادر به حل مشکل نباشند، با تشخیص مصلحت و برای رفع تراחסات پیش آمده میان حفظ نظام و اساس اسلام و نظم عمومی جامعه اسلامی فراتر از این مقررات عمل کنند. بی‌نوشته:
۱. شاه‌رگ قلب که خون را به تمام اعضاء بدن می‌رساند
۲. امام خمینی، صحیفه امام، ج ۱۰، ص ۳۱۰-۳۱۱
۳. امام خمینی، ولایت فقیه، ص ۴۴

خانه

عاشقان را آزدن خطاست

محبوبه ابراهیمی

فعال اجتماعی

ایسن روزها خیلی ها کوله بار سفر بسته‌اند و عازم یک سفر متفاوت و ویژه‌اند؛ سفری که در عصر فناوری، با پاهای پیاده رقم می‌خوردا در بحران گرانی و تورم اقتصادی، هزینه‌ای برای خوراک و اسکان به همراه ندارد! سفری با کوله‌بار اندک و شور و شوق بسیاری. ویژگی‌های این سفر بی‌شمار است؛ اما یکی از اصلی‌ترین ویژگی‌هایش، انبوه همسفرانی است که عازم این زیارت آسمانی هستند و در حقیقت، بزرگ‌ترین اجتماع جهانی با حضور میلیون‌ها آنها رقم می‌خورد؛ اما این جمعیت همسفر، اگر تنها به فکر سلوک خودشان باشند و حق و حقوق دیگران را نادیده بگیرند، نه رسم سفر و همسفری را درست ادا کرده‌اند و نه جلوه خوشایندی از ایسن واقعه بزرگ برجا می‌گذارند. با این ذهنیت کسی برای زودتر سوار شدن در ماشین یا عبور سریع‌تر از مرز، دیگران سالمندان، بانوان و افراد بچه‌دار قائل می‌شود. راننده‌ها نیز حال و انگیزه معنوی زوار را به یاد داشته و به دنبال دریافت سود بیشتر از آنها نیستند. اربعین‌رفته‌ها می‌دانند عراقی‌ها با چه التماس و اشتیاق و بدون هیچ توقعی زائران را به خانه‌های‌شان دعوت می‌کنند و علاوه بر غذا و امکان اقامت، حتی لباس‌های‌شان را می‌شویند و کفش‌های‌شان را تمیز می‌کنند. بدون شک، تشکر و ابراز محبت، کمترین کاری است که می‌توان در مقابل ایسن دریای بیکران مهربانی آنها تقدیم کرد و رعایت بهداشت و حفظ پاکیزگی خانه‌های‌شان، وظیفه‌ای است که از حقوق میزبانی‌شان نشنت می‌گیرد.

مهمان‌نوازی عراقی‌ها در خانه‌ها و موبک‌ها و حسینه‌ها در کنار انبوه موبک‌های ایرانی، که در سال‌های اخیر رونق بیشتری یافته‌اند، امکان استراحت و تغذیه و میان‌وعده و نوشیدنی‌های متفاوت را برای مسافران فراهم کرده است؛ اما رسم مروت نیست که زائر پس از استراحت، رختخواب را در جای خود قرار ندهد، یا ظرف‌های غذا و نوشیدنی را در کنار مسیر رها کند و حق میزبان را نادیده بگیرد. ضمن اینکه برخی، انواع غذاها را دریافت کرده و از آنجا که قادر به خوردن همه آنها نیستند، آنها را حیف و میل کرده و در کنار مسیر، در میان زباله‌ها رها می‌کنند که این علاوه بر اسراف، نوعی بی‌احترامی به تلاش‌های خادمان است. یکی دیگر از فرصت‌های کم‌نظیر این سفر، هم‌راه و همقدم شدن با شیعیانی است که از کشورهای مختلف جهان خود را به طریق حسین(ع) رسانده‌اند. سخن گفتن و هم‌کلام شدن با این عزیزان و شنیدن از شرایط و تنگناها و سختی‌هایی که در برخی از کشورها شیعیان با آن روبرو هستند، دل گرمی دادن به آنها و خدا قوت گفتن به رساندن این پیام انقلاب اسلامی که مردم ایران در کنار آنها هستند، می‌تواند در وحدت و انسجام جامعه اسلامی و شیعیان در کشورهای مختلف تأثیرگذار باشد. از دیگر حقوقی که باید به آن توجه کرد، رعایت حال و هوای همسفران است. آنها در مسیری معنوی قدم نهاده‌اند و ممکن است ترجیح دهند مسیر را با ذکر و صلوات و تأمل و تفکر طی کنند و پرحرفی و زیاده‌گویی اطرافیان مانع این هدفشان شود. به هر حال، اربعین فصل سفر عاشقی است و عاشقان را آزدن خطاست...

مسجد

دیوارهای آرامش

زندگی چه فایده‌ای دارد؟

اینکه همه بعد از پلدر بی خیال بودند و زحمتش را نادیده می‌گرفتند، ناراحتش می‌کرد. امروز با حال خسته و دلگیری به خانه آمد. دلش می‌خواست روی تختش دراز بکشد و اشک بریزد.

صدای لرزان صفیه خانم می‌آمد. از لای در نگاهش کرد. مثل همیشه در چادر سفیدی خودش را پیچیده بود و دعا می‌خواند.

صفیه خانم نه فرزندی داشت نه خانواده‌ای، نه پول و مالی داشت و نه سفر خارجی رفته بود؛ اما همیشه خندان و دلخوش بود. پری بارها به آغوشش پناه برده بود و حالا باز هم نیاز داشت تا آرامش را پیدا کند.

صفیه دعوتش کرده بود تا به مراسم مسجد محل بروند و دلش را سبک کند.

حالا پری نشسته بود و روحانی مسجد از آثار ماتقدم و ماتاخر می‌گفت. کلماتی که پری جز در کتاب مدرسه چیزی از آن شنیده بود.

با گریه‌های نمازگزاران گریه کرده بود با دعایشان زمزمه.

حال خوشی داشت. انگار کسی دستش را گرفته بود و راه زندگی را نشانش داده بود. کسی که در خانه آنها جز یک خدمتکار نبود و چقدر خوب به وظیفه‌اش عمل کرده بود.

کاری نه خانواده و نه حتی مشاوره از عهده‌اش بر نیامده بود.

دستبندی که یادگار پدرش بود، باز کرد و در صندوق کمک به بازسازی مسجد انداخت.

باید به پدرام، برادر بزرگش پیام می‌داد که تصمیمی برای رفتن ندارد و می‌خواهد آرامشش را در میان همین دیوارهای مقدس بیابد.

شیفتگان غرب

نگاهی رفتارشناسانه به رویکرد غرب‌گرایانه سلبریتی‌ها

و آمریکایی است. این افراد داشتن پاسپورت آمریکایی یا اروپایی را هدیه‌ای برای فرزندشان تلقی می‌کنند و هزینه‌های هنگفتی را برای حضور در کشورهای غربی و تولد فرزندشان متحمل می‌شوند. شاید این نکته به ذهن متبادر شود که هرکس مختار است فرزندش را هرکجا که دلش می‌خواهد به دنیا بیسواردا قطعاً این فرضیه درباره عموم مردم صدق می‌کند؛ اما بازیگران و به اصطلاح هنرمندانی که با پول بیت‌المال رشد کرده و نباید هیچ هدفی جز اعتلای فرهنگ ایران داشته باشند چنین می‌کنند. به علاوه اینکه برخی از اینها در تلویزیون و رسانه‌ها هر شب نمایش میهن‌پرسی و فرهنگ‌دوستی به راه می‌اندازند و بسیاری از مردم اینان را الگوی زندگی خود قرار می‌دهند.

زندگی بسا حیوانات به جای ازدواج و فرزندآوری نیز یکی از مواردی است که برخی سلبریتی‌ها بدان روی آورده‌اند؛ روشی که حتی در غرب هم منسوخ شده و غربی‌ها متوجه شده‌اند که باید بنیان خانواده را تقویت کنند. در تصاویری که از سلبریتی‌های غربی منتشر می‌شود، درمی‌یابیم بسیاری از آنان بیش از چهار فرزند دارند؛ اما سلبریتی‌های ایرانی یک‌سگ یا گریه‌ها را به فرزندی می‌پذیرند و بسیار خنده‌آور است زمانی که این حیوان می‌میرد، دیگر سلبریتی‌ها برای تسلیت‌گویی حاضر می‌شوند و این یعنی اوج انحطاط اخلاق افراد که حیوانات را اعضای خانواده خود می‌دانند.

حال آنکه اگر به صفحات شخصی ایسن افراد به اصطلاح هنرمند بزینم، که در بسیاری از موارد تنها با

رانت توانسته‌اند وارد سینما شوند و اسمی و رسمی پیدا کنند، متوجه می‌شویم این افراد مدام در حال زیبا جلوه دادن دنیای غرب و خود تحقیری و زشت جلوه دادن ایران هستند؛ اما آن‌گونه که خود غربی‌ها ادعان می‌کنند غرب آن بهشتی نیست که اینان نشان می‌دهند. اینان هیچ‌گاه به شما نخواهند گفت کشورهای غربی و به ویژه آمریکا بیشترین مصرف‌کننده داروهای اعصاب و روان و افسردگی در جهان هستند.

اینجاست که معتقدیم غرب‌زدگی مدرنی شکل گرفته که حتی با غرب‌زدگی صد سال پیش نیز متفاوت است. به عقیده نگارنده، اگر آن روز ترقی‌زاده‌ها و میرزا ملکم‌خان‌ها به سمت غرب متمایل بودند دلپیش این بود که فکر می‌کردند با غربی شدن می‌توان پیشرفت کرد و این یعنی دغدغه آنها پیشرفت کشور بود، هر چند که دهانه که هیچ تصویری از پیشرفت کشور ندارند و تنها مقلد رفتارهای غربی‌ها هستند تا خود را تافته جدا بافته نشان دهند.

در پایان این گزارش بخش دیگری از کتاب غرب‌زدگی جلال را برای‌تسان می‌آوریم که شاید دقیق‌ترین توصیف سلبریتی‌های غرب‌زده کنونی باشد: «آدم غرب‌زده، هر هری مذهب است. به هیچ چیز اعتقاد ندارد؛ اما به هیچ چیز هم بی‌اعتقاد نیست. یک آدم التقاطی است. نان به نرخ روز خور است... شخصیت ندارد. چیزی است بی‌اصالت، خودش و خانه‌اش و حرف‌هایش، بوی هیچ چیزی را نمی‌دهد.»

راه‌رفته

اعتماد به نفس ندارم

نفس کردید، نگاهی به آن بیندازید. به باورهای خود ایمان داشته باشید و هرگز اجازه ندهید حرف‌های ناامیدکننده دیگران، شما را از رسیدن به اهداف‌تان باز دارد یا ریتم حرکت شما را کند کند.

هر روز کاری انجام دهید که سبب خوشحالی درونی یا لبخندی بر لب‌تان شود.

همیشه سعی کنید ظاهر خود را حفظ کنید. حتی در لحظات بحرانی بر خویش مسلط باشید و قیافه انسان‌های شکست‌خورده را به خود نگیرید. سعی کنید احساس و نگرش مثبت به خود را در خود تقویت کنید.

برنامه روزانه‌ای برای خود تهیه کنید و بر حسب اولویت آن را انجام دهید.

در صورتی که پیشنهاد یا درخواستی به شما می‌شود که میل ندارید آن را بپذیرید، با قاطعیت بگویید نه.

به اندازه استعداد و توان، خودتان را بسنجید و توقع بی‌اندازه از خودتان یا دیگران نداشته باشید. فروتنی، صفت بسیار نیک و پسندیده‌ای است؛ ولی آن را با خوار و کوچک شمردن خویش اشتباه نگیرید و خود را بی‌ارزش جلوه ندهید.

کودکان خویش را پیش دوستانشان و در جمع اقوام تنبیه نکنید و با شرح دادن اشتباهات آنان در جمع، سبب خجالت و کاهش اعتمادبنفس آنان نشوید فهرستی از مواردی که در زندگی‌تان وجود دارد و برایتان آزاردهنده است تهیه کرده و دلایل به وجود آمدن آن را بر رسی کنید.

هنگامی که در جمعی قرار دارید تنها یک یا چند نفر را مخاطب قرار ندهید و سعی کنید با همه محترم‌مانه برخورد داشته باشید.

لیلا وطن‌خواه

مشاور خانواده

پرسشش: من اعتماد به نفس پایینی دارم چگونه آن را افزایش دهم؟

پاسخ: در زندگی همه ما بارها لحظه‌های پر از تردید، سردرگمی و پریشانی پیدا شده و ما در زمان‌های این چنینی احساس شکست و بدبختی کرده‌ایم. باید یاد بگیریم که در زمان به روز این احساسات منفی چگونه اعتماد به نفس از دست رفته‌مان را دوباره به دست آورده و از نو بسازیم. اولین قدم در موفقیت، کسب اعتماد به نفس «خودشناسی» است. بنابراین با شناخت استعدادهای خویش، از قابلیت‌های خویش آگاه شوید و آنها را دست‌کم نگیرید و با اعتماد بر آنها بر نقاط ضعف خود غلبه کنید. برای خودتان هدف مشخص کنید؛ زیرا راهی که بدون داشتن هدف مشخص آغاز شود، به نتیجه خوبی ختم نخواهد شد. در هر جمعی به ویژه جمع دوستان و همکاران مراقب رفتار و سخنان خود باشید. شاید یک حرف نسنجیده و نادرست، رابطه شما را برای همیشه با دوستی خوب و همکاری شایسته و دلسو قطع کند و شما هرگز قادر به جبران این خسارات معنوی نباشید.

اگر می‌خواهید از پیشرفت خود اطلاع یابید خود را با گذشته خودتان مقایسه کنید نه با دیگران. از موفقیت‌هایی که تاکنون داشته‌اید، برای خود فهرستی تهیه کرده و همراه خود داشته باشید و هر گاه احساس عدم اعتماد به

رد خون بر دل‌ها

نسیم اسدپور
روزنامه‌نگار

روایت ماجرای مهجور

بارزترین وجه «رد خون» را می‌توان پرداختن به روزهای پس از پذیرش قطعنامه ۵۹۸ و عملیات «مرصاد» دانست؛ روزهایی که در بسیاری از کارهای فرهنگی و هنری پس از جنگ، مظلوم واقع شده و چندان به آن پرداخته نمی‌شود. روزهایی که با آتش کینه و جاه‌طلبی منافقین، برای مردم مظلوم غرب کشور به خصوص سرپل ذهاب، اسلام‌آباد غرب و کرمانشاه به تاریخی پر از درد تبدیل شده است. تصویری که «رد خون» از منافقین به نمایش می‌گذارد، تصویری واقعی است که دل هر ایرانی را به درد می‌آورد و این دردی است که مردم، به ویژه مردم مناطق غرب کشور با پوست و گوشت خود آن را لمس کرده‌اند. این ترسیم از آنچه در «ماجرای نیمروز» شاهدش بودیم قوی‌تر و کامل‌تر است؛ به طوری که می‌توان گفت «رد خون» در حالی که «ماجرای نیمروز» بیشتر به چگونگی مبارزه با منافقین در سال ۱۳۶۰ پرداخته است. چنین محور اصلی فیلم یعنی از دفاع مقدس به عملیات مرصاد رسیدن، بسیار دقیق است و سیری کاملاً منطقی و تاریخی دارد. محمدحسین مهدویان برخلاف ساخته‌های دیگر با موضوع

تاریخ انقلاب، این بار به روایت حرف تاریخی نپرداخته و تلاش کرده تا در کنار این موضوع به داستان‌های حاشیه‌ای دیگر نیز بپردازد تا هم زبان راحت‌تری برای پیش بردن داستان اصلی پیدا کند و هم برخی حرف‌های ناگفته درباره تفکرات منافقین را در لابه‌لای داستان‌های حاشیه‌ای با مخاطبش در میان بگذارد؛ به طوری که در بعضی جاهای داستان این حاشیه است که زورش بر موضوع اصلی می‌چربد و ذهن مخاطب را درگیر خود می‌کند؛ خلاف «ماجرای نیمروز» که حاشیه پا از گلیم خود فراتر نگذاشته و در مخاطب بیشتر از آنچه باید دغدغه ایجاد نمی‌کند.

«رد خون» از ابتدا بسیار پر قدرت ظاهر می‌شود و این قدرت را در هیچ جای داستان به جز فرود آخر که نیاز پایانی فیلم است از دست نمی‌دهد. پلان‌ها نیز کاملاً پخته و بی‌تعارف است؛ همان‌طور که شخصیت‌های اصلی داستان مانند کمال و صادق بی‌تعارف هستند؛ البته در برخی جاهای فیلم پلان‌ها بیش از گذشته جسارت کارگردان را به رخ می‌کشند و در این میان صدای بی‌سیم و سپس موسیقی نیز به کمک تصویری می‌آید تا داستانی تأثیرگذار را خلق کند؛ مانند آنچه در میدان جنگی این فیلم شاهد هستیم

قابل تحسین
فیلم‌ساز حتی از مسائل مانند قطعنامه به راحتی گذر نکرده و دوست دارد نگاهی هر چند کوتاه، اما عمیق به آن داشته باشد و این اشاره در یک دیالوگ کمتر از یک دقیقه صورت می‌گیرد؛ اما در بخش‌هایی تاریخی آن طور که باید و در خور ماجراست توقف ندارد؛ مانند موضوع اعدام باقی مانده‌های قرص و محکم منافقین در سال ۱۳۶۷، هر چند که مقدمه این اتفاق را با به تصویر کشیدن توبه ظاهری برخی منافقین به خوبی چیده؛ اما بهره‌برداری لازم را از این چنین انجام نداده است. آن هم تدریجی تاریخی و مهم از سوی حضرت امام(ره) که اگر انجام نمی‌شد، معلوم نبود در سال‌های بعد چه بلایی بر سر مردم می‌آید. یکی دیگر از نکاتی که در این فیلم به ظرافت و دقت به آن پرداخته شده است، تفاوت ارزش‌های انسانی میان منافقین و نیروهای انقلابی است. کمال با وجود شخصیتی چریکی و مبارزاتی، قلبی رئوف دارد و در مقابل او، «برادر کریم» منافقی است که حتی به همسر و فرزند خود نیز رحم ندارد و نام آن را نیز پایبندی به اصول تشکیلاتی می‌داند.

در یک کلام، هرچند «ماجرای نیمروز» و حرفه‌ای بودنش، تاحسودی توقع مخاطب را بالا برده است، اما «رد خون» نیز در نمایش برهه‌ای حساس از تاریخ انقلاب اسلامی و آنچه این مردم مقاوم با آن دست و پنجه نرم کرده‌اند، کم‌نگذاشته و قابل تحسین عمل کرده است.

برداشت

دریچه‌ای به سوی دیپلماسی فرهنگی ایران

جهان روی می‌دهد. ناشران رایت اثرشان را به ناشران کشورهای دیگر می‌فروشند و به این ترتیب اثرشان در کشورهای دیگر ترجمه می‌شود. ذائقه مخاطبان در کشورهای میزبان نیز از دیگر نکاتی است که با حضور ناشران نسبت به آن شناخت بیشتری پیدا خواهد شد و همین موجب می‌شود تا محصولات مشترک جدی‌تری در این رابطه تألیف شود و نویسندگان به این مسیر سوق پیدا کرده و آثار دو زبانه‌ای را خلق کنند.

بر این اساس دیپلماسی فرهنگی دریچه‌ای است که غفلت از آن سبب فرصت‌سوزی‌های فراوانی خواهد شد.

وجه سیاسی و اعتقادی نزدیک‌تری با ما دارند؛ مانند سوریه و عراق که جوانان زیادی از کشورمان برای دفاع از حریم اهل بیت(ع) در این کشورها به جهاد پرداخته و بسیاری از آنها نیز به مقام شهادت نائل شدند؛ بنابراین حداقل وظیفه حوزه نشر ایران این است که با حضور در چنین نمایشگاه‌هایی بتوانند در انتقال فرهنگ کشورمان دین خود را در این رابطه ادا کنند. آشنایی نویسندگان دو کشور در این نمایشگاه‌ها آورده دیگری است که در جهت این هدف یعنی انتقال فرهنگ کشورمان می‌تواند تأثیر بسزایی داشته باشد.

خرید و فروش رایت کتاب نیز یکی از اتفاقات متداولی است که در نمایشگاه‌های کتاب در سطح

«قادر آشنا» مدیرعامل مؤسسه نمایشگاه‌های فرهنگی ایران، در این رابطه معتقد است باور ما حضور فعال در نمایشگاه‌های خارجی کتاب و به ویژه در عرصه بین‌الملل است. هر چند که در حال حاضر حضور ما حداقلی است؛ اما باید در همین حضور نیز به صورت هدفمند شرکت کنیم. با توجه به شرایط اقتصادی حاکم بر جامعه باید حضورمان در نمایشگاه‌های کتاب خارج از کشور را سبک و سنگین کنیم و مورد ارزیابی قرار دهیم تا بتوانیم بیشترین بهره را برای صنعت نشر کشورمان رقم بزنیم.

تبادلات فرهنگی اولین نتیجه حضور کشورمان در سرزمین‌های دیگر خواهد بود، و به ویژه در کشورهایی که

محدثه محمدپور

خبرنگار

مدتی پیش سی‌ویکمین نمایشگاه کتاب سوریه در این کشور برگزار شد که ناشران ایرانی نیز در آن حضور داشتند. پس از این نیز حضور ایران در نمایشگاه بین‌المللی کتاب عربی استانبول تیرا اخبار این حوزه شد؛ نمایشگاهی که از ۹ مهر ماه کار خود را با حضور ۱۵ کشور آغاز کرد؛ اما پرسشی که مطرح خواهد بود این است که حضور در نمایشگاه‌های کتاب دیگر کشورها چه آورده‌ای برای صنعت نشر ایران خواهد داشت؟

روایت

فرصت بالندگی سینمای مستند

محمدجواد اسدیان

خبرنگار

چند سالی است که فیلم مستند توانسته است جایگاه مناسب‌تری نسبت به سال‌های قبل پیدا کند و قطعاً یکی از دلایل آن به جشنواره‌ها است. در این میان جشنواره حقیقت نقش مؤثری در ترقی و ارتقای جایگاه مستند - چه در میان هنرمندان این حوزه و چه در میان مردم و بینندگان - ایفا کرده است؛ جشنواره‌ای که امروز به واسطه دومین دهه حیات خود مستندسازان خلاق کشور یک دهه بالنده و شکوهمند را در حوزه سینمای مستند پشت سر بگذارد.

می‌توان گفت سینمای مستند شروع خوبی در سال‌های اول خود در ایران داشت و در مسیر خود فراز و فرودهای بسیاری را پشت سر گذاشت؛ اما با افتتاح جشنواره سینما حقیقت تاریخ تازه‌ای در سینمای مستند ایران کلیلد خورد که سطح کیفی آن قابل تأمل است. به تعبیر اهالی سینمای مستند، این جشنواره نقطه عطفی در حوزه مستندسازی کشور محسوب می‌شود؛ زیرا با وجود تمام انتقادهایی که به این جشنواره وارد است.

اتفاقات و فرصت‌های خوشایندی برای مستندسازان کشور به ویژه هنرمندان جوان در جشنواره «حقیقت» رخ می‌دهد. یکی از این فرصت‌ها آشنایی با نگاه و اندیشه دیگر مستندسازان به ویژه مستندسازان دیگر نقاط دنیاست.

حضور مهمانان خارجی که بیشتر از چهره‌های تأثیرگذار حوزه مستند هستند، به عنوان داور، مستندساز، مدیر جشنواره و شبکه‌های معتبر جهانی، خریدار و پخش‌کننده فیلم مستند، نویدبخش همین موضوع، یعنی آشنایی با دیگر مستندسازان دنیا و نگاه‌ها و اندیشه‌های آنان است؛ البته این فرصت دو سر بُرد خواهد بود؛ زیرا می‌توان از این زمان برای آشنایی هنرمندان با فرهنگ کشورمان بهره برد.

با این حال جشنواره حقیقت با این سخن از حضرت علی(ع) که «حقیقت بهترین راهنماست»، آذر ماه هر سال در تهران برگزار می‌شود؛ اما هنوز فاصله زیادی تا رسیدن به نقطه مطلوب دارد؛ زیرا حتی این جشنواره نیز آن طور که باید و شاید نتوانسته است تمامی جریان‌های مستند موجود در کشور را نمایان کند.

برای پیشرفت در حوزه مستند نباید تنها به این جشنواره، که شاخص‌ترین جشنواره سینمای مستند است اکتفا کرد، بلکه باید به سهم دیگر بخش‌ها مانند تلویزیون نیز نگاهی جدی داشت؛ برای نمونه سهم تلویزیون نیز در این موضوع نه تنها کمتر از جشنواره‌ها نیست، بلکه اهمیتی به مراتب بسیار بیشتر دارد؛ زیرا مستند ساخته نمی‌شود تا در آرشیو بماند یا فقط به جشنواره‌ها برود، بلکه تلویزیون باید برای این موضوع خرج کند، حمایت کرده و این مستندها را پخش کند.

پخش این مستندها به فرهنگ‌سازی و جریان تولید کمک می‌کند و سبب دلگرمی کسانی خواهد شد که در این راه قدم برداشته‌اند. نباید فراموش کرد که مستند یکی از جدی‌ترین عرصه‌های فرهنگی است که می‌تواند در انتقال فرهنگ و رسم و رسوم و نگاه‌های اجتماعی و سیاسی یک کشور مؤثر واقع شود.

نمایشگاه

آماده سفر نمایشگاه زائران اربعین در مصلی

نمایشگاه محصولات و نیازمندی‌های زائران اربعین که با هدف تسهیل ارائه نیازمندی‌های خیل عظیم جمعیت عازم به این مراسم معنوی، از ۱۰ مهر کار خود را آغاز کرده تا ۱۹ مهر در مصلای بزرگ تهران برگزار خواهد شد.

بخش عمومی این نمایشگاه شامل لوازم سفر، پوشاک، وسایل دیجیتال و لوازم موبایل، مواد بهداشتی و مراقبت پوست، کیف، کوله‌پشتی، کفش و پاپوش، عینک و آفتاب‌گیر و... و بخش فرهنگی شامل حجاب و پوشش اسلامی، ایلکترونیک‌ها و نرم‌افزارها، محصولات فرهنگی، کتب مذهبی و نوشت‌افزار، اسباب‌بازی فرهنگی-آموزشی، خدمات فرهنگی، موبک‌داری، جذب خادم داوطلب و... است.

کتاب

ندیده عاشقش شدم روایت همسر شهید «ایرج آقابزرگی»

کتاب «ندیده عاشقش شدم» روایتی از همسر شهید «ایرج آقابزرگی»، خانم شهلا (شرف) رئیس‌ی از زندگی این شهید بزرگوار است. این کتاب که اثر سخی‌ها، دلنگی‌ها و عاشقانه‌هایی در اندک زمان زندگی مشترک شهید ایرج آقابزرگی، از فرماندهان تیپ قمر بنی‌هاشم(ع) با دختر جنگ‌زده‌ای است که جنگ رنج آوارگی را بر آنان تحمیل می‌کند و آنان مجبور به ترک خانه و کاشانه و همه علائق و داشته‌های خود از دوستانش گرفته تا لیلیس فرم مدرسه‌اش در آبادان می‌شوند. نثر شیوا و دل‌نشین نویسنده این اثر، خواننده‌را در ۱۰۰ صفحه شریک همه تلخی‌ها و شیرینی‌های زندگی همسر شهید ایرج آقابزرگی می‌کند.

پویانمایی

بهلول داستان‌هایی از دل تاریخ

مجموعه انیمیشن «بهلول» در ۹۰ قسمت تولید شده و قرار است هفته‌ای دو بار از طریق فضای مجازی منتشر شود. همچنین برنامه‌ریزی‌هایی هم برای پخش آن از تلویزیون انجام شده است. این انیمیشن که با زبانی طنز موضوعات روز را به تصویر می‌کشد، با همکاری شبکه پویا و استاد امر به معروف و نهی از منکر ساخته شده است و داستان‌هایی از دل تاریخ را انتخاب کرده که اتفاقاً با رویدادهای امروز هم همخوانی دارند. رونمایی از این انیمیشن با حضور «محمد سرشار» تهیه‌کننده و همچنین کارگردان و نویسنده این انیمیشن در خبرگزاری فارس انجام شد.

نکته گرام

حمید بعیدی نژاد: در حالی که مقامات انگلیسی بر ضرورت پرداخت بدهی ایران ناشی از تحویل ندادن تانک‌های «چیپتن» تأکید می‌کنند، تیم حقوقی آنها تمامی روش‌های مختلف را به کار می‌گیرد تا با هدف تأخیر در پرداخت بدهی، فرآیند دادگاه طولانی گردد.

عزت‌الله ضریحی: آمریکا و متحدان

منطقه‌های او هیچ‌گاه تا این اندازه در مقابل ملت ایران مستأصل نبوده‌اند. می‌گویند تنها امیدشان، مسائل داخلی ایران است. فتنه‌های جدیدی در راه است. مخلوطی از حق و باطل که وحدت جامعه را نشانه می‌رود.

عبدالله گنجی: وقتی می‌گویم نگاه تمدنی

به اربعین، یعنی همان مفاهیمی که غرب اولویت حیات می‌داند ما هم دنبال می‌کنیم؛ اما معنادهی به این مفاهیم ۱۸۰ درجه با معنادهی غرب متفاوت است. ما هم در اربعین به دنبال «لذت‌گرایی»، «سودگرایی»، «منفعت‌طلبی»، «سخت‌کوشی»، «دگر دوستی»، «عقلانیت» و «حیات اجتماعی» بافهم مستقل هستیم.

حجت‌الاسلام مروی: روز به روز شعاع

نورانیت عاشورا و ابعادالله(ع) گسترش و توسعه می‌یابد. دشمن برای اینکه اربعین را از ما بگیرد، در تلاش است. هر حرکت و اقدامی که بین مردم ایران و عراق جدایی بیندازد، حرکتی یزیدی در میدان دشمن است.

محسن رضایی: ملت ایران و عراق دو

برادر هستند که پس از سال‌ها به هم رسیده‌اند. قدر این برادری را خوب می‌دانند.

محمد ایمانی: وقتی با شایعه و دروغ،

سعی به تحریک عواطف مردم در لرزدگان می‌شود؛ به بهانه اینکه فلان مأمور بهداشت در گرفتن آزمایش از چند نفر، از سرنگ آورده استفاده کرده، عنصری به دفتر امام جمعه حمله می‌کنند یا خودروی پلیس را آتش می‌زنند؛ روشن است کل این صحنه‌سازی، هیچ ربطی به مردم ندارد و پای تروریسم مجازی در میان است. جنایتکاران سابقه‌دار فلان سازمان و بهمان گروهک، تا دیروز برای ترور دانشمندان و خدمتگزاران اجیر می‌شدند؛ یا به مردم تماشاگر رژه حمله می‌کردند و منفور عام و خاص بودند؛ اما حالا، پشت نام کارگران و دانشجویان و زنان پنهان می‌شوند.

نرم افزار

تجربه شیرین شنیدن پادکست‌های ایرانی

شاید اغراق نباشد اگر اپلیکیشن شنوتورا به عنوان یکی از سرویس‌های محبوب پخش پادکست ایرانی یا همان فایل‌های صوتی موضوعی معرفی کنیم زیرا در شرایط فعلی بازار تولیدات نرم‌افزاری کشور فعلاً شنوتو مجموعه کاملی از پادکست‌ها موضوعی را در حوزه‌های مختلف به شما ارائه می‌کند که می‌تواند نظر هر کاربری را به خود جلب کند.

نگاهی به متن و حاشیه حوادث لرزدگان

جولان شایعات در دنیای هشتگ‌ها**WAR Z** رویه‌رو هستند!

در این زمینه بد نیست بدانید «پاول گوپلز» مشاور و وزیر تبلیغات هیتلر بیش از ۷۰ سال قبل راز موفقیت جنگ روانی را در طراحی دروغ‌های بزرگ دانسته و در یادداشت‌های خود نوشته است: «مردم دروغ بزرگ را زودتر از دروغ کوچک باور می‌کنند و اگر دروغی را مکرراً تکرار کنید، دیر یا زود آن را باور خواهند کرد»؛ با توجه به این تاکتیک ابداعی گوپلز در جنگ روانی، در فضای رسانه‌ای امروز می‌توان جای «دروغ» را با کلمه «هشتگ» عوض کرد؛ زیرا تجربه و یافته‌های پژوهشگران اثبات کرده است افکار عمومی در شبکه‌های اجتماعی به راحتی تحت تأثیر «هشتگ‌های پر مخاطب» قرار می‌گیرند، حتی اگر آن هشتگ چیزی جز یک

دروغ پر مخاطب نباشد!

برای نمونه، در ماجرای هشتگ لرزدگان، شایعه انتشار ویروس ایدز به دلیل استفاده از سرنگ‌های آلوده به علت ماهیت خبری خاص خود به سرعت مورد توجه کاربران فضای مجازی قرار گرفت و به محل بحث و

شهرستان لرزدگان استان چهارمحال و بختیاری به دلیل استفاده از سرنگ‌های آلوده اگر چه از همان ابتدا از سوی مسئولان محلی تکذیب شد؛ اما پس از تبدیل شدن نام #لرزدگان به یک هشتگ این شایعه حتی پای خود را به رسانه‌های بین‌المللی هم باز کرد و آنگاه بزرگ شد که در نهایت به یکی از مهم‌ترین سوژه‌های سوءاستفاده رسانه‌های معاند جمهوری اسلامی ایران بدل شد؛ به گونه‌ای که حتی «جرزالم‌پست» روزنامه رسمی رژیم صهیونیستی در سرمقاله خود این شایعه را بررسی کرد!

در واقع در ماجرای اخیر شهرستان لرزدگان آنچه بیش از هر چیزی حتی اصل ماجرا، موجب تبدیل شدن آن به یک بحث داغ اینترنتی و رسانه‌ای شد، تولید و بازنشر هشتگ لرزدگان در

فضای مجازی بود؛ زیرا به واسطه این هشتگ هزاران کاربر توانستند صدها خبر، تحلیل و حتی شایعه را تولید یا به دیگر کاربران منتقل کنند؛ به گونه‌ای که بعضی‌ها که سواد رسانه‌ای‌شان کمتر بود، جداً باورشان شده بود با پدیده‌ای به سبک فیلم هالیوودی WORLD

نوید کمالی

کارشناس رسانه

اگر قصد برشمردن نمادهای عصر رسانه و فناوری را داشته باشیم، بدون شک هشتگ یا همان # مهم‌ترین آنها خواهد بود؛ زیرا بدون این مربع جادویی در فضای بی‌انتهای شبکه‌های اجتماعی امکان متمرکز کردن میلیون‌ها کاربر بر روی یک موضوع خاص و دریافت بازخورد از آنها وجود نداشت و بدیهی است، بدون بازخورد هم گفت‌وگو و گفتگمانی در جامعه شکل نمی‌گیرد و تا گفتگمانی نباشد، نمی‌توان انتظار اقدام یا تحولی جدی در جامعه را داشت.

پس در عصر جدید که عصر سلطه رسانه‌ها بر افکار عمومی است، هشتگ‌ها به نوبه خود عامل پویایی جامعه در هم تنیده ما با فضای مجازی شده‌اند و سرنوشت هر پدیده یا تحولی خواهی نخواهی به اعتبار هشتگ آن در نزد افکار عمومی گره خورده است؛ به گونه‌ای که هر چه اعتبار و جاذبه هشتگ مربوطه بیشتر باشد، بازخوردهای مربوط به آن در سطح جامعه مشهودتر و ملموس‌تر خواهد بود.

برای نمونه؛ ماجرای پر سر و صدای انتشار ویروس ایدز در روستای کوچک «چنار محمودی» واقع در

پژواک

چگونه بازاریابی کنید؟**زهر ابرهانی**

فعال رسانه‌ای

کنم که صرفاً نوشتن و تولید محتوا نمی‌تواند موجب موفقیت شما شود، بلکه باید تولیدات محتوایی خود را مبتنی بر اصول بازاریابی محتوا تهیه و عرضه کنید!

در دنیای امروز افرادی که قصد خرید محصول یا خدمتی را دارند، دیگر به ظاهر تبلیغاتی، آن هم در رسانه‌های غیر تعاملی اهمیت نمی‌دهند. حال پرسش اینجاست که برای بازاریابی محتوا و هماهنگ کردن محتوای تولیدی خود با نیاز بازار چه باید کرد؟ طبیعتاً تولید محتوا بدون داشتن شناخت از نیاز بازار به هدر رفتن وقت و هزینه شما منجر می‌شود؛ بنابراین ابتدا باید شناخت مناسبی از نیازمندی‌های جامعه مخاطب یا هدف خود داشته باشید که می‌توانید این شناخت را تا حدودی با بهره‌گیری از Big

Dataهای آنالیز شده سرویس ترند گوگل به دست بیاورید که در شماره‌های بعدی به تفصیل به آموزش آن خواهیم پرداخت.

میلاد آخوندی

کارشناس فرهنگ

ایام برگزاری مراسم اربعین حسینی و پیاده‌روی میلیون‌ها مسلمان به سوی کربلای معلی را می‌توان از جمله مهم‌ترین و تأثیرگذارترین رویدادهای جمعی جهان اسلام در نظر گرفت؛ زیرا پس از رویداد حج نمی‌توان نمونه‌ای دیگر به بزرگی و عظمت مراسم اربعین حسینی یافت، آن هم در شرایطی که میزبان این رویداد باشکوه همچنان درگیر خسارت‌های جنگ و حوادث مربوط به آن است و بار میزبانی این مراسم تماماً بر دوش ملت شریف و صبور عراق گذاشته شده است و این مردم هستند که با عشق و علاقه زحمت میزبانی از ۲۰ میلیون زائر مرقد شهادی والا مقام کربلا را به دوش می‌کشند.

اما بد نیست بدانید، برخلاف تبلیغات رسانه‌های معاند، ایسن رویداد صرفاً در ایران و عراق مورد توجه نیست؛ بلکه با مرور هشتگ‌های بین‌المللی مرتبط با این رویداد از جمله #Arbaeen یا #Karbala به خوبی شاهد توجه افکار عمومی دیگر ملت‌های چهار سوی دنیا به این رویداد عظیم هستیم.

مجازستان

اربعین در چهار سوی دنیا

برای نمونه، پایش روند جست‌وجوهای کاربران در گوگل نشان‌دهنده توجه ویژه شهروندان ۳۹ ملت جهان به این موضوع است که در بین آنها می‌توان به شهروندان کشورهای مصر، کانادا، هند، اسپانیا، پاکستان، آمریکا و ده‌ها کشور دیگر اشاره کرد که البته این حجم از توجه موجب شده است سران کشورهای غربی، عربستان سعودی، رژیم صهیونیستی و... نسبت به این موضوع حساس شوند و به شدت درصدد تفرقه‌اندازی و تخریب ایسن رویداد عظیم و با اهمیت برآیند که یک نمونه از تلاش‌های‌شان را می‌توان در قالب اغتشاشات اخیر برخی شهرهای عراق و شعارهای ضد اربعینی برخی از مزدوران سعودی مشاهده کرد که خوشبختانه این فتنه با هوشیاری دولت و ملت عراق خنثی شد و امروز برخلاف همه اقدامات منفی و تضعیف‌کننده دشمنان اسلام، ملت عراق امسال نسبت به سال‌های گذشته برای اجرای هر چه باشکوه‌تر و به یادماندنی‌تر این حرکت عظیم، مصمم‌تر شده است؛ به گونه‌ای که از هم اکنون می‌توان پیام‌های خوشامدگویی هزاران کاربر فضای مجازی عراق را خطاب به زوار اربعین در شبکه‌های اجتماعی پر مخاطب جهان مشاهده کرد.

ترفندستان

مواظب شارژ اینترنت باش!

از سوی دیگر، با افزایش پهنای باند در دسترس کاربران، عمده پایگاه‌های اینترنتی، وبلاگ‌ها، شبکه‌های اجتماعی و خبرگزاری‌ها قالب‌های خود را مملو از تبلیغات تصویری و چندرسانه‌ای پر حجم، اما بی‌خاصیت کرده‌اند تا به محض ورود من و شما این تبلیغات به نمایش درآید و در نتیجه درآمد حاصل از تبلیغات‌شان افزایش یابد؛ آن هم در حالی که نمایش این آگهی‌ها به بهای مصرف حجم زیادی از اینترنت کاربران تمام می‌شود.

نرم‌افزارها و افزونه‌هایی از جنس Data-Block Origin یا Ily، Adblock به صورت خودکار تبلیغات را از صفحات اینترنتی شما حذف می‌کنند که این مسئله موجب جلوگیری از مصرف بی‌هوده حجم ترافیک اینترنتی شما هنگام وبگردی می‌شود. با این حال یادتان باشد وبگردی بدون هدف، بیش از آنکه جیب شما را خالی کند موجب از دست رفتن عمر و زمان شما می‌شود!

سعید ممقانی

خبرنگار

این روزها اینترنت و فضای مجازی به بخش جدانشدنی زندگی شهروندان هزاره سوم بدل شده است و هر چه در عصر ارتباطات و فناوری به پیش می‌رویم، وابستگی‌های‌مان به خدمات اینترنتی افزایش می‌یابد. متأسفانه هر چه این ارتباط بیشتر و باکیفیت‌تر می‌شود، پول بیشتری از جیب ما به کیسه سرویس‌دهندگان اینترنت یا همان ISP‌های معروف ریخته می‌شود؛ زیرا برای دریافت یا ارسال یک کیلوبایت اطلاعات در فضای مجازی ناگزیر به خرید بسته‌های حجمی و گران قیمت اپراتورهای همراه و ثابت هستیم. هر چند پرداخت مستمر این هزینه برای بسیاری از ما ناخوشایند است؛ برای انجام امور روزمره خود در فضای مجازی چاره‌ای جز قبول پرداخت این هزینه نداریم!

استارتاپ

بلدشو**اکبر محمدی**

خبرنگار

هیچ دوره آموزشی جدیدی به زبان فارسی در دسترس نیست و ناچار باید از دوره‌های خارجی استفاده کرد.

این مسئله او را به فکر فرو برد؛ زیرا یادگیری یک مبحث آموزشی آن هم به زبان اصلی امر وقت‌گیری است و خواهی نخواهی باید زمان زیادی را صرف فهم زبان کرد؛ بنابراین ایده راه‌اندازی یک استارت‌آپ ارائه دروس آموزشی دویله شده به نام بلدشو در ذهن این جوان ایرانی شکل گرفت. در واقع بلدشو بستری نوآورانه برای ارائه ویدئوهای آموزشی روز دنیا با ترجمه و صداگذاری دلنشین فارسی است. آن طور که از مرور دوره‌های آموزشی بلدشو بر می‌آید، تمام دروس ارائه شده از میان منابع معتبر بین‌المللی گزینش شده و پس از ترجمه تخصصی از زیرنویس یا با دویله حرفه‌ای بر روی سایت قرار گرفته است؛ به طوری که تمام کاربران می‌توانند با حداقل هزینه به دریافت و استفاده از آنها اقدام کنند.

صبحانه

وادی امن

از هر چیز تعریف کردند، بگو مال خداست و کار خداست. نکند خدا را بیوشانی و آن را به خودت یا به دیگران نسبت بدهی که ظلمی بزرگتر از این نیست. اگر این نکته را رعایت کنی، از وادی امن سر در می آوری. هر وقت خواستی از کسی یا چیزی تعریف کنی، از رت تعریف کن. بیا و از این تاریخ تصمیم بگیر حرفی نزن مگر از او. هر زیبایی و خوبی که دیدی رب و پروردگارت را یاد کن. همان طور که امیرالمؤمنین (ع) در دعای دهه اول ذیحجه می فرماید: به عدد همه چیزهای عالم لا اله الا الله.

ریشه های طوبی / حاج محمد اسماعیل دولایی

صادقانه

ای اهل بینش، درس بگیرید!

امام باقر (ع) می فرماید: حسین (ع)، بزرگ مرد کربلا، مظلوم ورنجیده خاطر و لب تشنه و مصیبت زده به شهادت رسید. پس خداوند، به ذات خود قسم یاد کرد که هیچ مصیبت زده و رنجیده خاطر و گنه کار و اندوهناک و تشنه ای و هیچ بلا دیده ای به خدا روی نمی آورد و نزد قبر حسین (ع) دعا نمی کند و آن حضرت را به درگاه خدا شفیع نمی سازد، مگر اینکه خداوند، اندوهش را بر طرف و حاجتش را بر آورده می کند و گنااهش را می بخشد و عمرش را طولانی و روزی اش را گسترده می سازد؛ پس ای اهل بینش، درس بگیرید! مستدرک الوسائل، ج ۱۰، ص ۲۳۹

تلخند

ترامپ عروسک خیمه شب بازی سیاستمداران / منبع: نشریه نیویورکر

کتیبه سبز

شهید آوردند...

بر مزارى نشست و پیدا شد
حس پنهان مادر و فرزند
خاطرات از نگاه او جاری
در دلش داغ و بر لبش لبخند
ناگهان در دلش غمی حس کرد
زیر و رو شد زمان، زمین لرزید
لحظه ای پلک های خود را بست
جنگ را در مقابلش می دید
دو جوان شهید آوردند
بغض مادر شکست در خیمه
تا که شرمند اش نباشد عشق
نه! نیامد، نشست در خیمه
لحظه ای بعد در دل دشمن
نوجوانی به روی خاک افتاد
نام او را در آسمان می دید
گرچه از گردنش پلاک افتاد
قبرها را یکی یکی می شست
قطره قطره نگاه آراش
دیدن عکس ها به او می داد
خبری از شهید گمنامش...

محمد غفاری

پیشنهاد هفته

تزوورونی

یکی از ماندگارترین نوحه ها با موضوع پیاده روی اربعین نوحه جانسنوز «تزوورونی» با صدای «ملا باسم کربلایی» است. برای این نوحه که طرفداران زیادی دارد، نمایانگی بسیار زیبا با محوریت زائران اربعین حسینی که از اقصی نقاط جهان خود را به عراق می رسانند ساخته شده که با زیرنویس فارسی در فضای مجازی قابل دسترس است.

«ملا باسم کربلایی» همان مداح معروف عراقی که سالها در ایران زندگی کرده است و مردم عراق در زمان حکومت صدام به علت برخورد شدید حزب بعث با مداحی در رثای امام حسین (ع) و اهل بیت (ع)، مردم شیعه عراق نوارهای کاست او به صورت مخفیانه دست به دست و منتشر می شد، اما اکنون دایره تأثیر گذاری این خادم اهل بیت (ع) فراتر از مرزهای عراق رفته است. در دوره اخیر نیز برخی رسانه هایی که با وحدت شیعیان، به ویژه دولت و ملت ایران و عراق دشمن هستند، نسبت های ناروایی را در باره او مطرح کردند که البته با دفاع قاطع این مداح از انقلاب اسلامی و رهبر معظم انقلاب، تیرشان به سنگ خورد.

آثار عاشورایی

نامیرا

«نامیرا» داستانی شخصیت محور درباره واقعه عاشورا است که ماجرای پیوستن «عبدالله بن عمیر» به سپاه امام حسین (ع) را روایت می کند و در آن دختر و پسر جوانی از اهالی کوفه به دلیل رفتارهای متناقض بزرگان کوفه، بین حمایت از امام حسین (ع) و یزید تردید دارند و بدون منفعت طلبی برای کشف حقیقت تلاش می کنند. داستان به شکل رمان های کلاسیک با بیانی امروزی و روان بیان می شود. نویسنده کتاب «صادق کر میار» است که برای نگارش این اثر جایزه ادبی جلال آل احمد را به دست آورده است. همچنین برای نوشتن این رمان پژوهش بسیاری داشته و آثار تحلیلی و کتاب های مقاتل درباره امام حسین (ع) را مطالعه کرده است؛ اما یکی از بهترین و برجسته ترین نکات در ارتباط با این کتاب، ترسیم فضای فتنه گون قبل از وقوع حادثه عاشورا است. در واقع، نامیرا یک دوره فتنه شناسی کامل است که به مخاطب نشان می دهد چگونه در شرایط پیچیده و غبار آلود فتنه، حق و باطل جابه جا می شوند و حتی بزرگ ترین سرداران و مبارزان اسلام نیز نسبت به راه امام حسین (ع) و هدف ایشان در مقابله با یزید دچار تردید می شوند تا آنجا که رهبر معظم انقلاب در یکی از دیدارهای خصوصی خود در مورد این کتاب فرموده بودند: «هر کسی می خواهد فتنه اخیر را بشناسد، این کتاب را بخواند.»

پیشخوان

نقد از زبان خودشان

«فصلنامه ترجمان» را می توان یکی از مهم ترین نشریات تخصصی حوزه علوم انسانی دانست که در کشور منتشر می شود؛ اما دلیل اهمیت این نشریه چیست؟ نشریه ترجمان با مدیریت مسئولی «حجت الاسلام مرتضی روحانی راورری» رابطه مخاطب ایرانی با فضای نقادانه را در میان اندیشمندان علوم انسانی برقرار کرده است. آن گونه که خود گردانندگان این نشریه نیز در معرفی خود به آن اشاره کرده و می نویسند: هدف ترجمان برقرار کردن ارتباط فکری است. از این رو این نشریه در شماره های خود تا به امروز تلاش کرده است پدیده هایی را که زائیده تمدن غرب هستند از نگاه و منظر خود فعالان و متفکران حوزه علوم انسانی در غرب بررسی کند؛ چنانکه در شماره تابستان خود به ریشه ها و آسیب های فرهنگ سلبریتی پرداخت. آنچه در ادامه می آید، بخشی از عناوین مطالب شماره یازدهم این مجله است. «آیا در دنیای سلبریتی ها شایسته سالاری حکم فرماست؟»، «دورنگداشتن سلبریتی ها از سیاست یکی از وظایف شهروندی ماست»، «شاید سلبریتی ها زندگی تان را پر کرده باشند؛ اما دوست تان نیستند.»

توشه

در مسیر اربعین

پنج توصیه به راهیان طریق حسین (ع)
۱- نیابت: می توانید به نیابت از حضرت زهر (س) و همه ائمه هدی (ع) و مادران گرامی امام حسین (ع) قدم در این راه بگذارید. وقتی به نیابت از آنها به زیارت می روید، ثواب تان کم نخواهد شد، بلکه بیشتر هم خواهد شد!
۲- زیارت امیرالمؤمنین (ع): وقتی قصد زیارت امام حسین (ع) داریم، نباید از زیارت حرم امیرالمؤمنین (ع) غفلت کنیم. چرا که در روایات، برای زیارت حرم علی (ع) ثواب بسیاری ذکر شده است.
۳- استغفار: در طول سفر، ضعف های خودمان را یکی یکی در نظر بگیریم. هر چه بیشتر به مغفرت الهی، توجه داشته باشیم، از مغفرتی که در آنجا جاری است بیشتر بهره می بریم. استغفار بسیار گره گشاست.
۴- مراقبت نفس و قرائت قرآن: در طول سفر، عبادات خودتان را زیباتر انجام دهید. نمازتان را سرفه و به جماعت بخوانید. اگر می توانید در طول سفر، یک دور قرآن را ختم کنید یا اینکه اعضای یک کاروان با هم یکبار قرآن را ختم کنند.
۵- توسل به حضرت زینب (س): در طول سفر به حضرت زینب (س) خیلی توجه داشته باشید و دانما به ایشان متوسل شوید! به ویژه در مواقعی که خیلی خسته می شوید.

نکته نظر

سم مضاعف

نکته: روزی شخصی به حکیمی گفت: ای حکیم! من اگر انگور بخورم، آیا حرام است؟ حکیم گفت: نه! پرسید: اگر بعد از خوردن انگور در زیر آفتاب دراز بکشم، آیا حرام است؟ حکیم گفت: نه! پرسید: پس چگونه است که اگر انگور را در خمراهی بگذاریم و آن را زیر نور آفتاب قرار دهیم و بعد از مدتی آن را بنوشیم حرام می شود؟ حکیم گفت: حال مقداری خاک نرم بر گونه ات می یاشم. آیا درد می آید؟ گفت: نه! سپس حکیم خاک و آب را با هم مخلوط کرد و گلوله ای گلی ساخت و آن را محکم بر پیشانی مرد زد! مرد فریادی کشید و گفت: سرم شکست!
نظر: این ماجرا حکایت سیاستمداران است که می گویند صرف نشست و برخاست با سران کاخ سفید مانند هر دیدار دیگر در جهان سیاست، مسئله ای عادی است؛ اما آنها غافل هستند که این امور به ظاهر عادی وقتی در کنار تحلیل ها و تفسیرها و بازنمایی های رسانه ها و غول های تبلیغاتی غرب قرار بگیرد، به سران غرب این فرصت را می دهد که به افکار عمومی جهان دروغ بگویند! در حالی اکنون آمریکا در برابر مقاومت کاملاً در موضع ضعف قرار دارد! از همین رو رهبر حکیم انقلاب اسلامی بارها در این باره هشدار داده اند و هرگونه مذاکره با کاخ سفید را سسم، مذاکره با دولت کنونی آمریکا را سسم مضاعف می دانند؛ مذاکره ای که نه تنها برای کشور زغنی نخواهد داشت، بلکه مضر است.

قبیله عشق

معلم «نیکنام» شهید

«شهید نیکنام محمود کلاهی» چهاردهم اسفند ماه سال ۱۳۳۵ در روستای «فشندک» طالقان متولد شد. پدرش کشاورزی سخت کوش و مؤمن و مادرش زنی مؤمنه و پرهیزگار بود که با تلاش و زحمت فراوان فرزندانسی صالح به اسلام و اجتماع اهدا کردند. در دبستان روستا دوره ابتدایی تحصیل را سپری کرد و سپس پایه های دیگر را تا اخذ مدرک دیپلم ادامه داد و پس از پایان تحصیل در این مقطع به شغل معلمی اشتیاق فراوان یافت و به عشق آموختن علم به کودکان محروم روستاهای دورافتاده سرزمین خویش این مسئولیت خطیر را بر عهده گرفت و در کسوت آموزگاری در دورترین روستاهای بخش طالقان مشغول خدمت به خلق خدا شد.

در سال های خدمت سربازی بود که جنگ تحمیلی آغاز شد و او که انسان مسئولیت پذیر و غیرتمندی بود، در این میدان احساس وظیفه کرد و در ایام فراغت از تدریس و تعطیلات تابستانی به جبهه های جنگ می رفت و سهم خویش را به اسلام و انقلاب در آن میدان نیز ادا می کرد و بدین گونه، هر دو سنگر مدرسه و جبهه را همزمان حفاظت می کرد تا خداوند لقای خویش را در این راه نصیب وی کرد و نهم مهر ماه ۱۳۶۱ در منطقه سومار در عملیات «مسلم بن عقیل» به شهادت رسید و پیکر مطهرش تا گلزار شهدای روستای فشندک بر دستاں و چشمان خونبار باران و شاگردان داغدارش شایع شد.

حسن ختام

من جا مانده ام

راهی ام، حلالم کنید! این جمله کوتاه آتشی در دل جانمندان حرم جدت به پا انداخته که نفس شان را در سینه حبس می کند. آقا جان، دل، این روزها حرم دوستی را می طلبد که برای آن تمام محرم و صفرش را گریسته تا شاید زیارت آن قبله گاه دل، روزی اش شود.

♦ مولا جان

سخت است چهل شب در فراز زیارت عاشورا «مع امام منصور» بخوانی و به شوق ثانیه ای قدم زدن در کنار قدم های مبارک تان، اشک چشم جاری کنی و در دلت زمزمه کنی که این همقدمی نزدیک است؛ ولی ندانی که در این مسیر دلدادگی جایی برای تو نیست. آرام جانم در کنجی می نشینم و در تنهایی ام گریه سر می دهم و به یاد هر موکی و هر عمودی برای سلامتی شما و تمام زوار دعای فرج می خوانم.

♦ آقای مهربانم

کاروان راه افتاده و من جا مانده ام. اشک های فروخورده ام در کاسه دلم می ریزم و پشت سرتان جاری می کنم. قسم به قطره قطره اشکم! می دانم تمام این اشکها و دلگتگی ها نمی تواند با آبی در کربلائی جدتان بودن مقایسه شود؛ اما ای سکان دار قافله عشق، به حرمت دل شکسته مان سلام ما را به جدتان برسان و بگو: «این قطره جدا مانده از دریای عشق تاب و توان دوری را ندارد.»